



Lokalt producerat
är mer miljövänligt
Läs mer på sidan 2

NYSÅGAT

Tidningen från Logosol om småskalig träförädling

Våren 2008

Sågverk på schemat ett lyft för eleverna



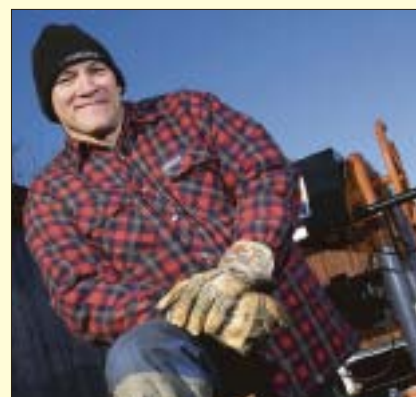
Hagaskolan i Umeå har sedan många år Solosågen på schemat.

Den ingår i en pedagogisk modell för att ge alla barn kunskaper utifrån deras förutsättningar.

– En del barn lär sig bättre av att dansa, andra av att såga och snickra, förklarar slöjdläraren Jan Edlund.

Eleverna på högstadiet har även möjlighet att arbeta i ett litet skolföretag som tillverkar bland annat fågelholkar till Svenska Jägarförbundet av det egen-sågade virket.

SIDAN 5



Jörgen Dahlskog, nöjd med LM40

Bandsågen en kanonmaskin

Efterfrågan på Logosols nya stockbandsåg LM40 har varit strykande under vintern. De nyblivna ägarna är genomgående nöjda.

– Ett enkelt och stabilt sågverk, tycker Jörgen Dahlskog som köpte sågverket osett, i förvisningen om att han kunde lämna tillbaka det inom två månader om det inte motsvarade förväntningarna.

Han behöll sågverket.

MITTUPPSLAGET

Ett badkar till drottning Blanka



Henrik Dolk trodde först att kompisarna skojade när han fick en beställning på ett badkar till andra filmen om tempelriddare Arn.

Det var sant och i karet som Henrik byggde ska drottning Blanka bada. Läs mer om den kreativa träförädlaren på...

SIDAN 11

Experternas betyg: Toppklass

Logosols nya serie med snickerimaskiner har fått ett fantastiskt mottagande från fritidssnickare och proffs över hela landet.

Experterna är eniga om att maskinerna är av toppklass.

– Det är ovanligt att maskiner i den här prisklassen håller så hög kvalitet, säger Berth Olsson (t h), möbelsnickare med mästarbrev och mångårig utbildare för träindustrin.

Hans köpphäst är säkerheten. Det här är stabila maskiner med lika rejäl säkerhetsutrustning.

Ett annat proffs som berömmar maskinerna är Runo Johansson (nedan), som tillverkar växthuset Growpoint. Han tycker att det är lika viktigt med en bra leverantör.

– Med Logosol känner man sig äga rätten att ringa och fråga utan att störa.

SIDORNA 3 OCH 7



Kantor med såg och hyvleri

SIDAN 23

Bygger en framtid för byn

SISTA SIDAN

Don Carlos snabbast igen?

MITTUPPSLAGET



Reportage från Norge, sidorna 24-25

Lokalt producerat är miljövänligt och kommer att bli efterfrågat

Före jul blev det en miljödebatt om julgranen. Vad är bäst? En av återvunnen plast från Kina som håller i tio år eller en självhuggen gran från trakten? Debatten blev inte långvarig. Den närproducerade granen är överlägset bäst för miljön, särskilt om den huggs på en granplantering som ändå måste gallras eller i en kraftledningsgata.

Visserligen är kinagranen återvunnen, men den har rest i 20 000 kilometer. Även om du hugger julgranar runt knuten i 20 år kommer du inte i närheten av den miljöbelastningen.

Naturskyddsföreningen gav sig också in i debatten. Deras råd till husägare är att plantera en permanent julgran på tomt och flytta ut julstämningen. Som inomhusgran är det en ekologiskt närproducerad gran som gäller.

I storstäderna börjar det komma en efterfrågan på ekologiskt närproducerade julgranar. För oss som bor närmare skogen kan det låta lite märkligt, men faktum är att allt fler är beredda att betala mer för det som är ekologiskt och närproducerat.

Det är bara en tidsfråga innan samma diskussion sprider sig till andra områden. När får vi se annonser om ekologiskt närproducerat konstruktionsvirke, paneler och lister? Ur ett miljöperspektiv är det betydligt mer angeläget än vilken julgran vi väljer, eftersom det förbrukar många gånger mer trämaterial.

Du som håller på med småskalig träförädling, yrkesmässigt eller för eget bruk, uppfyller redan idag framtidens krav. Dina träd kommer från närområ-

det, du förädlar dem med småskalig teknik efter dina egna eller kundens önskemål och det blir inga långa resor, vare sig för dig eller kunden.

Som småskalig träförädlare har du också möjligheten att erbjuda ett ännu mer miljövänligt material – utvalt trä som är anpassat för varje ändamål. Mest intressant torde kärnfura och lärk vara som alternativ till tryckimpregnerat virke. Visserligen är tryckimpregnering inte lika farligt för naturen som det en gång var, men samtidigt har de rötskyddande egenskaperna försämrats och frågan är om det idag är någon större skillnad på tryckt virke och kärnved.

För två år sedan presenterade Sveriges Lantbruksuniversitet i Uppsala en flerårig studie av lärkens beständighet. Som referensmaterial användes kärnfura från olika delar av landet. Testpinnar grävdes ned i jorden på ett testområde i halländska Simlångsdalen.

Resultatet blev att lärk håller i cirka tio år med markkontakt. Från andra håll rapporteras att lärk kan ha markkontakt i 15-20 år utan att börja ruttna. Vad skillnaderna beror på kan man spekulera om, men det kan vara att jorden har olika sammansättning.

Det mest intressanta från den här studien är att kärnfuran var lika bra och det är ingen skillnad på fura som vuxen i söder eller norr, på fastlandet eller på Gotland. Furans kärna är av naturen impregnerad oavsett var den växer.

Det finns andra träslag som klarar sig

ännu bättre, inte minst ek. Otoliga är exemplen på grindstolpar som stått i jorden i hundra år utan att ruttna. Regelskeppet Vasa låg under vatten i 400 år och kunde bärgas i ett stycke.

För användning ovan mark finns ingen tvekan om att kärnfura, lärk och andra rötbekämpade träslag är fullgod ersättning till tryckimpregnering. Dessutom kan du elda upp virket utan risk för spridning av gifter.

Resonemanget kan föras vidare i åtminstone ett led till. Av ditt närproducerade virke byggs hus och tillverkas produkter som får ett större miljövärde, jämfört med det som producerats av långväga material. I framtiden kommer det att finnas en prislapp på det som är närproducerat och miljövänligt.

Du som redan förädlar ditt virke har anledning att se framtiden an med tillförsikt, åtminstone när det gäller efterfrågan på det som du producerar. Om du säger, snickrar och hyvlar för ditt eget behov så vet du att du lämnar ditt bidrag till en bättre miljö.

Så här långt kommen i texten har jag bara pratat om det ekonomiska värdet av närproduktion och klok användning av trä. Här är det på plats att citera Johan Ranbrant i jämtländska Marieby på sista sidan här i Nysågat: När det är dags att göra bokslut så är pengarna inte den stora behållningen av livet. För mig och många andra är det viktiga vad vi lämnar vidare till kommande generationer.



På den här platsen har jag förr om åren skrivit mer om den personliga glädjen och nyttan av att såga, hyvla och snickra. Det är avstressande, inspirerande och gör gott för hälsan. Men det står inte i något motsatsförhållande till omtanke om miljön, tvärtom. Man blir bara gladare av att göra gott för andra och för naturen.

Slutligen måste jag berätta om utvecklingen i ett annat av familjens bolag. Det heter Arontis och drivs av min son Joakim. Företaget har utvecklat solfångaren Solar8 som producerar både värme och el. Den är så effektiv att den närmare ekvatorn kan svara för merparten av energibehovet i större byggnader som sjukhus. Solfångaren har börjat tillverkas här i Härnösand och leveranserna har startat.

I en framtid får vi kanske se skogsägare närproducera ekologiskt byggmaterial med hjälp av en solenergidriven Solosåg. Den dagen byter vi kanske namn på sågverket till Solsågen.

Bengt-Olov Byström
Bengt-Olov Byström

Sökes: platta tak i Spanien

Logosolsonen Joakim Byström konstruerade Logosol Big Mill för över 12 år sedan. Produkten var ett handgripligt bidrag till ett miljövänligare skogsbruk i regnskogen. Nu satsar han allt på den egna produkten Solar8. Han är övertygad om att solenergi är tekniken som kommer att rädda världen. Och du kan hjälpa till!

Nysågat berättade redan i förra numret om solfångaren Solar8 som vuxit fram ur Solosågen. Solar8 omvandlar solens strålar till både el och värme.

Släktskapet med Solosågen ligger i konstruktionen. Solfångarna levereras i platta paket, monteras på plats och är så lätta och smidiga att de utan problem kan flyttas av två personer.

TAR GÄRNA EMOT TIPS

– Nu efterlyser vi kontakter med spanska fastighetsägare som har behov av både el och värme. Det ska helst vara större byggnader med platta tak som planerar solvärmeinstallationer, säger Joakim Byström, vd för Arontis Solar Concentrator. I Spanien är det från 1 januari

2007 lag på att alla nya byggnader skall få 80% av sitt tappvarmvatten från förnyelsebara energikällor, vilket ofta innebär solvärme. Arontis försäljningsargument till de som bestämt sig för solvärme är "vill ni ha en solfångare som dessutom producerar elektricitet?"

– Den el som Solar8 producerar matas in på elnätet och enligt spansk lag får fastighetsägaren betalt 44 eurocent/kWh (ca 4 kr/kWh) i 25 år. Pengarna utbetalas kontant var annan månad, berättar Joakim, som gärna tar in tips och förslag på intressanta installatörer.

Produkten Solar8 vänder sig alltså till fastighetsägare med stora byggnader som vill producera el och behöver värme.



Joakim Byström (t h) och Johan Nilsson vid den prisbelönade Solfångaren Solar8.

Arontis har installerat två demonstrationsanläggningar i Sverige. Lunds Universitet har köpt två Solar8 för att installera dem i sitt sollabb. Länsstyrelsen Västernorrland och har köpt två Solar8 som installerats på det nya världsarvsmuseet i Skule.

FOKUSERAR PÅ SPANIEN

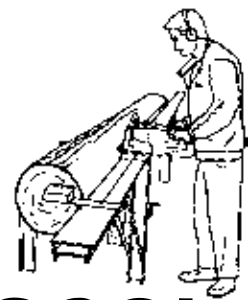
Arontis får förfrågningar från hela världen. Företaget har dock valt att fokusera på Spanien som första marknad och planerar en större installation på ett sjukhus i Madrid under våren 2008.

– I samarbete med spanska distributörer kommer vi under 2008/2009 att installera ett trettiotal anläggningar i Spanien, i första hand på hotell, sjukhus och sportanläggningar, säger Joakim.

Företaget Arontis och konstruktören Joakim Byström har uppmärksamats stort i media under 2007. Inte bara genom priser och utmärkelser, utan också i samband med den unika KY-utbildning för solenergitekniker som Arontis tagit initiativ till.

Prisregnet tycks bara fortsätta. Nyligen utsågs Arontis till ett av Sveriges 10 mest lovande teknikföretag och belönades med 300 000 kronor av Vinnova.

Läs mer om Arontis på www.arontis.se.



NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Projektleddning och layout:
Janne Näsström

Redaktion:
Janne Näsström, Magnus Backlund, Bengt-Olov Byström, Katarina Byström, Sara Boström och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström, Örjan Karlsson, Magnus Backlund.

Annonser:
Katarina Byström, 0611-182 85

Tidningsproduktion:
Janne Näsström AB
Oskarsborg, Fårhult
593 96 Västervik
info@nasstrom.se

Tryck:
Örnsköldsviks Allehanda, februari 2008

LOGOSOL
Produkter för småskalig träförädling

Industrigatan 13
871 53 Härnösand
Tel 0611-182 85
Fax 0611-182 89
Internet: www.logosol.se
E-post: info@logosol.se

Fullutrustad Solosåg kan tävla med stockbandsågen

När lönar det sig att ta steget från en Solosåg till Logosols stockbandsåg LM40? Det korrekta svaret är att det beror på. Men faktum är att Solosågen hänger med bättre än vad man kan tro.

De första kunderna som köpte LM40 har alla tidigare kört med Solosåg. Alla har gjort samma iakttagelse: Det går snabbare att såga upp klenare virke på en Solosåg, beroende på att den är enklare att ställa in.

På grövre stockar briljerar LM40 med sitt tunna sågsnitt och högre hastighet.

– Vi försöker utröna om gränsen går vid sex, åtta eller tio tums block, säger Solosågens konstruktör Bengt-Olov Bystrom på Logosol.

SER FRAM MOT DEBATT

Så mycket är klart att du kommer långt med en fullutrustad Solosåg.

Med det starkaste elsågsaggregatet E8000, matningen E37 Friction, svärdtoppsstyrning och vattenkylning får du en såghastighet som ligger på det möjligas gräns med kedja.

Om du räknar in tiden för inställning av sågverket och hantering av stockar och bakar blir den totala sågtiden klart konkurrenskraftig med stockbandsågen upp till en viss gräns.

– Vi ser fram emot en ständigt pågående debatt bland våra kunder om var den gränsen går. Det är som att avgöra vilket bilmärke som är bäst eller om man ska ha motor eller segel på båten, säger Bengt-Olov som är inställd på att aldrig får ett klart och entydigt svar.

Logosol kommer att göra eg-

na provsågningar och lyssna med kunder som har erfarenhet av både kedjesåg och bandsåg. Med ett bra underlag kan Logosol ge råd om vad som fungerar bäst för olika behov.

SPÅN OCH SÅGUTBYTE

Ett argument mot sågning med kedja eller klinga är mängden spån. För de flesta är det inget problem, tvärtom finns det kunder som upplever spånet som något positivt.

Däremot är det självklart så att den som sågar värdefulla lövträd eller sällsynt slöjdvirke vill maximera virkesutbytet: Då är en bandsåg, endera ett bandsågaggregat på Solosågen eller en stockbandsåg, det självklara valet.

Stor bandsåg är med andra ord inte med automatik bättre än en Solosåg. Ett alternativ till



– Vi ska försöka utröna var gränsen mellan en Solosåg och bandsågen LM40 går, säger Bengt-Olov. Hans tips är att det inte finns något entydigt svar. Det beror på vad du sågar och hur mycket du sågar.

LM40 kan vara att komplettera den Solosåg M7 som du redan har med största elsågsaggregatet, elmatning, svärdtoppsstyrning och vattenkylning eller, om du vill maximera sågutbytet, ett bandsågaggregat.

Med Logosols breda sortiment för småskalig sågning,

från Timmerjiggen till LM40 har du alla möjligheter att hitta rätt nivå på utrustningen. Med Logosols unika provotid på två månader kan du byta utrustning eller helt enkelt lämna tillbaka den.

Ett snickeri med bara maskiner och hyvlar från Logosol Gå på kurs hos Berth och testa allihop

Berth Olsson är möbelsnickare av mästarklass och mångårig utbildare i träteknik.

Nu startar han eget snickeri, bestyckat med bara Logosolmaskiner, där han även ska genomföra kurser i maskinsnickeri och träteknik för Logosols kunder.

Berth bor i Härnösand, men har fram till nu drivit sitt företag Täpac i Kramfors, i lokaler som tillhör gymnasieskolan i Kramfors. Där har han under många år utbildat maskinsnickare till industrin.

Det snickeri som han då disponerade hade allt i maskinväg, inklusive CNC-styrda fleroptionsmaskiner. Alla som gått kurs för Berth vet att snickeriet i Kramfors är imponerande, men också att behållningen är Berths gedigna kunskaper.

KURSER FÖR LOGOSOLS KUNDER

Nu startar han eget snickeri i Härnösand, i lokaler där militären hade ett eget snickeri fram till nedläggningen av regementet KA5.

Det är perfekta lokaler för den här verksamheten. Här ska Berth producera möbler och inredning och även ordna kurser.

– Under det här året genomför vi fem endagskurser i maskinsnickeri och två kurser på fyra dagar i träteknik, berättar Berth.

Med undantag från bandputsen och virkestorken kommer alla maskiner från Logosol. Här finns formatsåg, rik- och planhyvel, multihyvel, multifräs och panelhyvel. Det är ett komplett snickeri för att tillverka nästan vad som helst av massivt trä och skivmaterial.

– Det är ovanligt att snickerimaskiner i den här prisklassen håller så här hög kvalitet, säger Berth och rycker i rikt- och planhyvelns anhängel för att visa vad det handlar om.

MF30 ÄR SUVERÄN

Men den maskin han är mest förtjust i är vertikalfräsen Logosol MF30. Det är marknadens absolut mest flexibla fräs. I grunden är det en vertikalfräs med en spindel som kan tiltas 45 grader åt båda håll. Hela motorenheten kan vridas så att samma maskin blir tapp- och slitsmaskin, överfräs och mycket annat.

– Fräsen är helt suverän, man kan göra nästan allt med den. Vad jag vet finns det ingen annan fräs på marknaden med så här många möjligheter, säger Berth.

Stabila maskiner av hög kvalitet är inte bara en angelägen-

het för proffs. Tvärtom är det ännu viktigare att fritidssnickare har riktigt bra maskiner.

– Träbranschen är mycket skadedrabbad och hobbyssnickare utsätter sig för ännu större risker genom att de ofta använder enklare maskiner med sämre skydd, säger Berth och framhåller att Logosols maskiner har skydd på proffsnivå.

SATSA PÅ SÄKRA KVALITETSMASKINER

– Det här är ett riktigt proffsskydd, säger han och visar SUVA-skyddet över klingan på Logosols formatsåg.

Just på cirkelsågar är det extra viktigt att satsa på hög kvalitet och säkerhet. Över 70 procent av alla arbetsplatsolyckor inträffar på cirkelsågar.

– Dessutom är det så att bra maskiner håller mycket längre och går att sälja om tiden inte räcker till. En lågprismaskin kan bli svår att bli av med, säger Berth som tycker att säkerheten är ännu viktigare än andra handsvärdet.

– Jag tänker fortsätta så länge jag kan stå på benen och vill inte hindras av skador, säger han.

Om du går på kurs hos Berth, får du lära dig använda Logosols snickerimaskiner och hyvlar på ett bra och säkert sätt.



Berth Olsson är möbelsnickare och mångårig utbildare av blivande yrkesmän och kvinnor. Nu startar han eget snickeri med bara maskiner från Logosol.



Nysågats redaktör på sin magiska låda.

Solohyvelns magiska precision

I år fyller jag 50 år. Det ska jag fira i min verkstad, tillsammans med en Solohyvel och några andra maskiner. Ett underligt firande kan tyckas.

Insikten om att man nått halvtid sätter fart på tankarna. Vad har jag gjort av mitt liv, vilka drömmar har jag kvar att förverkliga innan krafterna sinar? I mig bor en åttaårig pojke som

drömde om att bli trollkarl, en riktig som sågar av tanter och får dem att flyga. Visst har jag trollat en del genom året och jag brukar använda mina färdigheter när jag föreläser, istället för Power Point-bilder.

Åhörarna minns vad jag har att säga när jag understödjer det med ett passande trick, jag garanterar.

Men av de svävande och avsågade damerna har inget blivit. Att köpa de stora tricken från Las Vegas är inte att tänka på. Det finns specialiserade snickerier som bara tillverkar trollerirekvisita.

Apparaterna som de stora illusionisterna använder kostar som en bil. Per styck.

säck som knyts ihop. Sedan läggs ett lock på som låses med fyra hänglås. Därefter hoppar jag själv upp på lådan, lyfter upp ett stort tygstycke och efter en, två, tre sekunder sänks tyget ned och då hålls det av hustrun. Själv ligger jag inlåst i lådan, i säcken, med handbojor.

Lådan ser skäligen enkel ut. Jag är förhindrad att gå in på hemligheten, men jag kan garantera att det krävs virke hyvlat i exakta dimensioner för att hemliga delar inte ska kunna upptäckas ens vid en närgången inspektion. Den uppgiften klarar Solohyveln med bravur.

BILLIGA MASKINER KAN FÖRSTÖRA DRÖMMAR

Genom åren har jag genom Nysågat träffat många av Logosols kunder. Alla säger samma saker: Det är en fantastisk avkoppling att jobba med trä och det luktar så gott.

Många jag träffat bär också på en dröm som de håller på eller har förverkligat. Kanske inte så extrema som min, men gemensamt är att det skulle kosta mångdubbelt mer att köpa den färdiga produkten.

I sammanhanget är sågverk, hyvel och andra maskiner på ett sätt ointressanta. De är verktyg för att uppnå andra mål. Samtidigt ställer det extra höga krav på vad man köper. En maskin som inte klarar sitt jobb och stjälpdrömmen blir väldigt dyr, hur billig den än är. I mitt fall skulle det betyda att min framtida publik ser hur jag bär mig åt och då blir det inte längre magi, bara en mekanisk apparat med tveksam funktion.

Därför väljer den som har ett mål för sitt sågande, hyvlande och snickrande kvalitetsmaskiner istället för att slösa bort pengar på det billigaste billiga.

JANNE NÄSSTRÖM

INGA TUMPROBLEM

Andra blivande 50-åringar köper motorcykel och blir återfallsknuttar eller satsar allt på en segelbåt och rundar jordklotet. Själv är jag på god väg att bli återfallstrollare.

Det är här som verkstaden kommer in i bilden. Jag har köpt ritningar från USA med alla mått i tum.

Att omvandla dem till millimeter leder till att ritningarna måste göras om helt och hållet, för virke med tjockleken 5/8 tum går inte att köpa i Sverige.

Översätter man det till svensk nutidsstandard blir det 15,87 millimeter. Finnes icke på brädgården.

Här är Solosågen och Solohyveln rena trollerimaskinerna. Förra året sågade jag virke med hyvelmån och under den gångna vintern har jag byggt min första stora apparat. Det första tricket heter Metamorphosis, odödliggjord av utbrytarkungen Houdini.

STACKARS HUSTRUN...

Metamorphosis går till så här:

Min stackars hustru kliver in i lådan, besläs med handbojor och kryper ned i en

Fakta om trollkarlar och kvinnor

I Sverige finns runt 700 aktiva trollkarlar och kvinnor, vilket är ungefär lika många som antalet hovslagare.

De flesta har trolleriet som hobby men det finns även några professionella utövare. Mest kända för den breda allmänheten är Joe Labero och Carl-Einar Häckner.

Nästan alla svenskar kan en eller flera trolleritrick. Den som vill lära sig mer gör det genom att bli medlem i någon av landets dussin trolleriföreningar. Den till ytan största är Jämtlands Magiska Förening som är den enda norr om Dalälven.

Trolleri har funnits lika länge som människans dokumenterade historia. Världens äldsta kända trick heter bägarspelet och finns nedtecknad på en 4000 år gammal papyrus från Egypten. I bibeln finns också trolleritrick beskrivna.

I forntiden var utövarna ofta prä-

ter som använde trolleri för att bevisa sina övernaturliga förmågor. Idag handlar det om underhållning, även om det från tid till annan dyker upp människor som påstår sig äga övernaturliga förmågor.

Inom trolleriet finns ett internationellt samarbete genom organisationen FISM, Fédération Internationale des Sociétés Magiques, som organiserar cirka 50 000 magiker över hela världen.

Det sägs att en trollkarl aldrig avslöjar en hemlighet. Det är bara delvis sant. Den som vill veta hemligheten för dess egen skull får inget veta, men den som är seriöst intresserad och själv vill börja trollo är hjärtligt välkommen till någon av landets trolleriföreningar.

Är du intresserad får du enklast kontakt på Internet på webbplatsen www.magi.nu, som har länkar till alla föreningar.

THE LEADER GIVES IT ALL.

STIHL är världens mest köpta motorsågsmerke.

För oss är det en möjlighet att göra nytta för en värld där mindre miljöpåverkan står högst upp på önskelistan. Och det är precis därför vi utvecklar intelligentare motorsågar, och andra handburna maskiner, som skapar bättre arbetsmiljöer med mer effekt och mindre avgaser per bensindroppe.

www.stihl.se 020-555 666



STIHL – verdens mest kjøpte motorsagmerke.

Vi har en mulighet til å gjøre nytte for en verden der miljødebatten står høyt på dagsorden. Derfor produserer og utvikler vi motorsager og andre håndbårne maskiner som skaper et bedre arbeidsmiljø, og med mer effekt og mindre avgasser.

www.stihl.no

STIHL®

Solosågen på schemat ger en bättre start i livet

Den stora utmaningen för skolan är att möta varje elev på rätt nivå.

För att lyckas använder Hagaskolan i Umeå skolans egen skog och en Solosåg.

– Det man gör med kroppen fastnar i knoppen, hävdar slöjdlärare Jan Edlund.



Ett av elevernas projekt på Hagaskolan är att timra en liten stuga. Att man använder en hakknut beror inte bara på att den är enkel, det är den vanligaste knuten i Västerbotten.

Skolans sågverk är en del av en pedagogisk modell som utvecklades som en reaktion på att politikerna var på väg att göra slöjd till en frivillig aktivitet. All kraft skulle läggas på teoretiska ämnen. Det var fler än slöjdlärarna som reagerade mot likriktningen.

– Hagaskolan har 700 elever från förskolan till nionde klass.

Våra elever ser ut så här, säger Jan Edlund och plockar upp sin stora nyckelknippa.

– Det här är huvudnyckeln som öppnar de flesta rum, men hela knippan behövs för att komma in överallt. Vi var på väg att få en skola med bara huvudnyckeln till genomsnittliga elever, men som saknade nycklar till barn och ungdomar med särskilda behov.

VIKTIGAST ATT HA ROLIGT

Nyckelknippan är en metafor för skolans stora utmaning – att möta varje elev utifrån hans eller hennes förutsättningar.

Alla har sin personliga väg till lärande. Några lär sig bäst om de får sjunga och dansa sig till kunskap, andra möter kunskapen i naturen och när de snickrar.

– Det viktigaste är att vi har roligt på skolan. Vi lär oss bäst när vi sysslar med det som intresserar oss, säger Jan.

Hagaskolan har en egen skog två kilometer från skolan. Den är på tolv hektar och ligger på det gamla regementsområdet. Under temaveckor på våren och hösten förläggs undervisning i alla ämnen till skogen, inte bara slöjden.

– I skogen finns alla ämnen. Matematik, svenska, biologi, geografi och så slöjden förstås, säger Jan.

GULDGRUVA FÖR SLÖJDEN

Skolan har avverkningstillstånd för ett antal träd. Under temaveckorna anlitas en skogsentre-



På Hagaskolan i Umeå har eleverna Solosågen på schemat. Den ingår i en pedagogisk modell, utvecklad av slöjdläraren Jan Edlund och hans kolleger. Målet är att möta varje elev på rätt nivå och ge dem en bättre start i livet.

prenör som faller ett träd med eleverna som publik. Det är en mäktig upplevelse att vara med när ett stort träd faller till marken med en tung duns. Sedan apteras den och stockarna körs hem till skolan för sonderdelning med Solosågen.

Sågningen sköter lärarna men eleverna får prova på att veva fram sågen.

– Det är roligt att såga, men rätt så jobbigt och det blir mycket spån, tycker Karl Hampusson som går i årskurs åtta.

Sågningen är starten för många aktiviteter. I första steget får sko-

lan tillgång till många träslag. Det är björk, sälg, asp, poppel och andra träd från skolskogen, från kommunens parkavdelning och villaträdgårdar.

35-40 procent av virket som används i undervisningen kommer från den egna sågningen.

– Det är en guldgruva för oss slöjdare, säger Jan när han visar skolans lager av svarvämnen och annat speciellt sågat virke.

ELEVERNAS EGET FÖRETAG

Alla elever har 80 minuter trä- och textilslöjd varje vecka. Några har betydligt mer. Det är barn med olika svårigheter, som får en chans att komma in i skolarbetet med händernas hjälp.

De yngre eleverna ingår i en grupp som heter Haga Timber. I årskurs sju går de över till Haga Forest, som är organiserat som ett litet företag med riktiga kunder och produkter.

– Vi tillverkar olika produkter, hugger björkved och bränner tjära. Intäkterna använder vi till aktiviteter för eleverna. Förra året reste vi till Tyskland för att studera skogsbruk, berättar Jan.

Kunderna är i första hand olika föreningar, den egna och andra skolor. Bland produkterna märks djurfigurer för jakt- och naturstigar, fågelburar för att fånga sjöfågel som ska testas för fågelinfluensa och en unik knipholk, som tillverkas på uppdrag av Svenska Jägarförbundet.

– Utan Solosågen kan vi inte tillverka knipholkar. Jägarförbundet vill ha en bräda per sida och så brett virke finns inte att köpa, förklarar Jan.

STÄMMER BÄTTRE MED BEHOVEN

Skolans eget sågverk har även lämnat andra spår i konstruktionen. Spik i träden är en sågares mardröm. Därför finns fyra hål i bakkanten för att sätta fast holken med spännband.

Hur fungerar den här pedagogiken på barn med särskilda behov?

– Min upplevelse är att barnen hittar en väg till lärande som bättre stämmer med deras behov och förutsättningar, svarar Jan Edlund och påpekar att det inte finns någon referensgrupp att jämföra med.

Helt klart är däremot att skolan blir roligare med skog, sågning och slöjd på schemat för barn och ungdomar som behöver annat än "huvudnyckeln".



Den här vildmarksinspirerade datorpulpsten tillverkar eleverna av det solosågade virket



– För att göra en knipholk behöver man ett sågverk, annars blir virket inte tillräckligt brett, säger Jan Edlund. Hagaskolans elever tillverkar holken på uppdrag av Svenska Jägarförbundet.

Styrkan i E8000 överraskar

Skillnaden mellan Logosols tidigare kraftfullaste kedjesåg E6000 och nya E8000 är större än vad skillnaden i effekt antyder.

– E8000 är mycket starkare än vad jag väntat mig, säger Stig Nilsson i skånska Vittjö som var en av de första som graderade upp sin Solosåg.

Stig är möbelsnickare och arbetar på en mindre möbelfabrik. Efter stormen Gudrun såg han möjligheten att köpa stormfäll-da träd på rot. För ändamålet skaffade han en Solosåg M7 och sågade åtskilligt med virke för försäljning och för eget bruk. Bland annat har han byggt ett såghus.

Verksamheten blev allt mer omfattande. Nu har han gått ned i arbetstid som möbelsnickare och startat Verums Såg & Trädgårdsservice. Som proffs behöver han effektiv utrustning och bytte ut sågaggregatet till Logosols E8000 som lanserades hösten 2007.

– Kapacitetsökningen är stör-

re än vad jag förväntat mig, säger Stig.

Han har även satsat på Logosols sliprobot och legoslipar till andra. Kraftfullt sågaggregat och skarpa kedjor är en mycket lyckad kombination.

Han ser bara två nackdelar med det urstarka aggregatet. Dels är det lätt hänt att såga för länge med kedjorna innan man filar, dels ställs högre krav på elkabeln. Den ska vara i gott skick och tillräckligt grov för att kraften inte ska minska på vägen.

– Det är inga problem att såga med en halvslö kedja. Problemet är att man skadar kedja och

svärd, så det gäller att vara observant på skärpan, säger Stig.



Råstyrkan i Logosol E8000 överraskar de första som köpt sågaggregatet. Även Stig Nilsson i Vittjö, som bytte upp sig från Logosols tidigare toppmodell E6000 är imponerad av 8 kilowattarens prestanda.



www.norrskog.se

Bor du långt från din skog?

Ett skogsbruksavtal kan då vara rätt lösning för dig.

Avtalet tecknas på fem år. Du levererar ditt virke till föreningen och får:

- tillägg på virkespriset
- rabatt på skogsskötsel
- fri rådgivning

Vill du veta mer?

Kontakta vår skogsinspektör där du har din skog!

Därför är Norrskog bra för dig

- Fullserviceförening inom skogsbruket
- Verkar för skogsägarens/medlemmens bästa
- Bevakar näringspolitiska frågor för största nytta åt skogsägaren
- Ger personlig rådgivning utifrån dina önskemål och förutsättningar
- Föreningens industri ger dig säker avsättning för ditt virke och del i förädlingsvärdet



NORRSKOG
FÖR DIG OCH SKOGEN

0612-71 87 00
www.norrskog.se

Tuffare saxstöd



Saxstödet X550 till Solosågen är avsevärt starkare än föregångaren. Det ger stocken fler stödjepunkter och bättre mått.

Saxstödet är ett tillbehör som delar solosågarna i två läger. Hälften kan inte såga utan det, hälften tycker att det är i vägen.

Tillbehöret ger fler stödjepunkter för stocken och hindrar att blocket hänger med i ändarna i slutskedet av sågningen.

Det är utformat som ett x och följer med när stockhyllan vevs upp och ned. Det gamla stödet upplevdes som lite vekt för grova stockar och det kom önskemål om ett kraftigare version.

Nu finns det kraftigare saxstödet. Den heter X550 och är dimensionerad för att tåla tuffa tag.

Starkare stocktrappa



Den nya stocktrappan är kraftigare och kan fällas upp på Solosågen när den inte används.

Logosol har utvecklat en kraftigare stocktrappa till Solosågen.

Den nya modellen kan även fällas upp utan verktyg när sågverket inte används. Nykomlingen passar bara till Solosågen M7.

Stocktrappan gör det enklare

att lyfta upp stockar på sågverket. Den är ett alternativ till ett stockbord när du flyttar runt sågverket eller inte har plats med ett riktigt stockbord. Ett stockbord är effektivare och mer arbetsbesparande, men det är inget som du tar med dig eller ställer undan i garaget när du inte behöver det.

Runo valde Logosol igen när verkstaden brann ned

– Jag kan ringa för att få hjälp utan att störa

Runo Johansson tror på sin affärsidé.

Så mycket att han inte gav upp när verkstaden utanför Svenljunga brann ned till grunden.

Nu har han köpt nya maskiner från Logosol och dragit igång verksamheten igen.

Runos affärsidé vilar på det viktigaste som finns i världen: Fotosyntesen. Det är den process som skapar allt levande av vatten och solljus.

– Vi måste lära oss att arbeta med naturen istället för mot den, säger Runo som tidigt engagerade sig i miljöfrågan.

När han började tänka i dessa banor betraktades det som flummigt.

Idag har verkligheten hunnit i fatt. Nobels fredspris gick till Al Gore och FN:s klimatpanel. Vår gemensamma miljö står högst upp på dagordningen.

ETT RUM FÖR LÄRANDE

Vad som skiljer Runo från de flesta av oss, är att han går längre än att prata och skriva. Han skapade ett "rum för lärande" där förutsättningen för allt liv blir påtaglig och begriplig.

Det är ett växthus som heter GrowPoint.

Växthuset är en självbärande och mycket hållfast fackverkskonstruktion vars formspråk verkar tilltala de flesta. Läckert, är en vanlig kommentar.

Varje byggelement är en triangelformad träram med en genomskinlig skiva av isolerande polykarbonat. Dessa element sammanfogas sedan till en geodesiskt (kupolformad) byggnad.

Konstruktionen har flera fördelar. Den är prefabricerad och därför enkelt att sätta upp, klarar väder och vind mycket bättre än konventionella växthus och är inredd för både växter och människor.

– På 18 kvadratmeter får det plats c:a 5 000 fröplantor förutom bord och fem stolar. GrowPoint är också ett fantastiskt uterum, berättar Runo.

VERKSTADEN BRANN UPP

Vädertåligheten bevisades när Gudrun drog över södra Sverige. Lantbruksuniversitetet i Alnarp har en GrowPoint i den uppmärksammade rehabiliteringsträdgården. Stormen förstörde mycket, men på växthuset var det bara ett par vädringsluckor som skadades.

Hela konstruktionen och funktionen är genomtänkt, men när intresset var på väg att omvandlas till försäljning i en bredare upplagd marknadsintroduktion, hände det som inte fick inträffa.

Produktionslokalerna brann ned till grunden. Hela varulagret och maskinparken blev lågornas rov. Bland det som gick förlorat fanns en Logosol PH260 fyrkutterhyvel och en MF30 multifräsa.

En katastrof av den här omfattningen kan få den mest entusiastiske att tappa sugen. Men inte Runo Johansson. I väntan på att verkstaden hemma på gården blir uppbyggd har han hyrt en lokal i Limmared och beställt nya maskiner:

– Att det blev Logosol igen är en självklarhet. För man problem så känner man sig äga rätten att ringa till Logosol för support och blir alltid lika professionellt och vänligt bemött, säger Runo.



– Som kund känner man sig äga rätten att ringa utan att störa, är Runo Johanssons förklaring till att han valde snickermaskiner från Logosol. Här står han i växthuset som han tillverkar. Det heter Growpoint och har väckt stort intresse bland trädgårdsintresserade.

Den här gången blev maskinuppsättningen av budgetskäl lite annorlunda. Han köpte multihyveln MH410, formatsågen PS315, förutom den för innovatören oundgängliga MF30.

BÄTTRE MED SEPARATA MASKINER

Att han valde separata maskiner istället för en kombimaskin förklarar Runo så här:

– Det blir mycket bättre logistik i verkstaden med separata maskiner. En kombimaskin med jämförbar kvalitet är, märkligt nog, dyrare i inköp, säger Runo.

Maskinen han värdesätter allra mest är multifräsen. Den använder han för att prova ut vinklar och profiler innan konstruktionsdetaljerna sätts i produktion.

Dessutom använder han den i produktion för att tappa och slitsa.

När han hittat rätt, så beställer

han stål och börjar producera i multihyveln. Det är en rikt- och planhyvel med en sidokutter, som kan postas med planstål eller profilstål.

– Två personer kan jobba med maskinen på samma gång. Den ene riktar virket, den andra planhyvlar och profilerar. Visst har fyrkutterhyveln fler möjligheter och större kapacitet, men för trädetaljer i detta sammanhang räcker multihyveln långt, säger Runo.

GrowPoint tillverkas i ett antal standardstorlekar från 15 kvm. Tack vare den flexibla maskinparken kan han även tillverka ett stort antal inredningsalternativ och variera utförandet efter kundernas önskemål.

KLYVSÅGEN NÄSTA INVESTERING

De första pilotserierna tillverkades av aluminiumprofiler, men Runo gick tidigt över till trä. Det är ett naturligare mate-

rial som uppskattas av användarna. Byggelementen tillverkas av kärnfura, lärk eller ek. Målet är att i möjligaste mån använda timmer från den egna skogen. Därför har han också etablerat samarbete med ett närliggande företag, Å-såget i Limmared.

Nästa investering blir en annan maskin från Logosol, klyvsågen KS 150. Klyvsågen kommer att effektivisera den vidare bearbetningen av de block som tas fram ur det egna virket.

Runos växthus innehåller funktioner och bygger på tankar och idéer som skulle ta flera sidor i Nysågat att beskriva. Ett besök på företagets hemsida rekommenderas, www.growpoint.se.

Avslutningsvis ett citat från den sidan där Runo, i poetisk form, sammanfattar tankarna bakom det hela:

“Skapar vi livsmiljöer där fjärliga behållningar kommer sinnen att öppnas och munnar att mätas”.



Växthuset Growpoint väcker uppmärksamhet för sitt utseende och för att det ger plats för både växter och människor.



– Multifräsen är den bästa maskinen som finns för en innovatör, säger Runo Johansson om Logosol MF30.



INTE LÄTT ATT VARA *liten*...

Därför är det alltid **STOR UPPLAGA** till skogsägare

Nu även till alla som har en skotare*

En upplaga på över 90 000 ex - varje gång!



Björn Prejer
019-16 61 44
bjorn@skogsaktuellt.se



Ann Karlsson
019-16 64 62
ann@skogsaktuellt.se



Ulf Andersson
019-16 61 37
ulf@skogsaktuellt.se



Rickard Axdorff
019-16 61 39
rickard@skogsaktuellt.se

* Detta avser alla skotare registrerade i vägverkets trafikregister

Önska en bro i slottsparken. Nästa dag är den på plats

Varje svenskt kungligt slott har sin unika historia. Ekolsunds slott i Enköpings kommun är känt för sitt enorma arboretum med 140 olika träarter. – Att jobba med träd är friskvård för själ och hjärta, säger Börje Drakenberg, dendrolog och före detta lärare på Skogshögskolan i Uppsala.

Det är han som fått nuvarande slottsägarinnan Raija Ohlins förtroende att sköta slottets arboretum, underhålla trädsmålingen och även ta tillvara virke till byggnation av till exempel broar och bänkar.

Raija Ohlin tycker det är fantastiskt att ha tillgång till en av Sveriges främsta dendrologer, tillika duktig snickare.

– Jag kan ena dagen önska mig en ny bro på ett särskilt ställe. Morgonen därpå är bron på plats, berättar hon.

Börje Drakenberg har på några timmar sågat upp ett lärkträd med Logosols M7:a och byggt en färdig bro. Hur enkelt som helst!

– Här finns alla svenska träarter i sågbara dimensioner plus en massa utländska arter, berättar Börje Drakenberg.

GUSTAV III:S FAVORIT

Stora delar av Ekolsunds arboretum, cirka 30 hektar, består i dag av tät blandskog.

140 träarter är namngivna och skyltade med sina latinska

namn. Dessutom finns ett oräkneligt antal avarter, vilket är oplanerade korsningar.

Ekolsunds slott har under historien haft många olika ägare. Ursprungligen var det Gustav III:s favoritslott och sommarresidens på 1700-talet. Men det var först på 1800-talet, under Seton-eran, som de nya trädplanterarna kom till. Bland annat planterades mycket silvergran och nordmannsgran, som i dag är enorma i storlek. Dessutom planterades ormgran och lärkträd. Seton var en skotsk bankirsläkt.

1917 inköptes Ekolsund av Carl G. Kempe och då fick slottets arboretum sin stora blomstringstid. Kempe köpte in mängder av plantor och markväxter och anställde tolv man att arbeta i anläggningen.

Anledningen till Kempes stora intresse för exotiska trädslag var att undersöka lämpligheten av dem i svenskt skogsbruk.

2002 köptes Ekolsund av Raija Ohlin. Sedan dess är

Ekolsund Sveriges enda privatägda kungliga slott. Raija Ohlin guidar större sällskap runt i slottet året om medan sonen Nils Lidbaum är mest sysselsatt med Ekolsunds Wärdshus. Börje Drakenberg ansvarar för visningar i arboretumet.

Bara för några år sedan lät han fälla 70 ekar som såldes till golvparkett.

Resultatet blev att andra träarter plötsligt började träda fram i ljuset som tidigare varit dolda under ekarna

TREDJE STÖRST I LANDET

Enligt Börje Drakenberg kommer Ekolsund på tredje plats i storlek bland svenska arboretum.

Nummer ett är Göteborgs botaniska trädgård, och två Alnarp som drivs av Sveriges Lantbruksuniversitet.

– Ekolsund är mycket känt bland skogsfolk och trädintresserade runt om i landet. Det är en ynnest för mig att få visa runt alla intresserade som kommer hit, säger Börje Drakenberg.

MAGNUS BACKLUND

Fotnot: Dendrologi är läran om träden, deras förädling och odling. Arboretum är en vetenskapligt ordnad trädplantering med olika arter.



Ekolsund är det enda privata kungliga slottet i Sverige. Det underhålls bland annat med hjälp av en Solosåg. I slottsparken finns 140 olika träslag att välja mellan.



Börje Drakenberg vid den mäktiga silvergranen. 120 år gammal, 35 meter hög, växer en halv kubikmeter per år, innehåller lika mycket virke som 25 medelstora granar.



Nordmannsgranen kallas även kungsgran och är mest känd som exklusiv julgran. Den kommer ursprungligen från Kaukasus och nordliga Turkiet.



Mycket av det virke som behövs till slottet och dess omgivning, tillverkas av träd som gallrats ur dess trädsmåling. Här syns Nils Lidbaum och Börje Drakenberg vid slottets Solosåg.



BÄSTA Sveriges enda riksförbund för småskalig träförädling Kom med du också!



Reportage, idéer och debatt. Tidningen Småsågaren kommer i medlemmarnas brevlåda fem gånger per år.

Sveriges Småsågares Riksförbund, SSRF, eller "Småsågarna" som vi kort och gott kallar oss, är en ideell förening för alla som är intresserade av småskalig träförädling: att såga, hyvla, snickra, timra, slöjda, bygga, producera bränsle och förpackningsmaterial - kort sagt allt man kan göra med trä som råvara.

Småsågarna har cirka 500 medlemmar och ambitioner att utvecklas till Sveriges bästa nätverk för småskalig träförädling.

10 goda skäl att vara medlem i Småsågarna

1. Tidningen Småsågaren

Fem nummer per år med reportage om småskalig träförädling, idéer och debatt.

2. Marknadsföring

Marknadsför dina träprodukter via våra aktiviteter och kanaler.

3. Trä- och maskinkunskap

Tänker du köpa såg eller starta snickeriverksamhet? Vi kan ge råd.

4. Affärsutveckling

Vill du öka lönsamheten, bredda kundunderlaget eller kapa toppar? Vi vet hur.

5. Studiebesök

Våra studiebesök ger idéer, erfarenhetsutbyte och värdefulla kontakter

6. Inflytande

Vi arbetar aktivt för bättre villkor för småskalig träförädling i Sverige.

7. Branschfakta

När myndigheter vill veta något om småskaliga träförädlare så frågar de oss.

8. IT-kunnande

Vilken nytta har träentusiaster av datorer? Vi utvärderar och sprider kunskap.

9. Omvärldsanalys

Vi spanar nyfiken på trender och reflekterar över tänkbara konsekvenser.

10. Kamratskap

Här är du bland likar, vi är *precis* lika träintresserade som du. Välkommen!



Timo Andersson



Erik Hjärtfors



Runar Gustavsson



Lars Alexanderson

Vi kommer gärna till dig!

Våren 2008 satsar Småsågarna på att samla in mer kunskap om småskaliga träförädlare och att berätta om möjligheterna att få stöd till utveckling via Landsbygdsprogrammet. Boka en av våra inspiratörer till ett möte på din hemort.

Bli medlem

Medlemskap för 2008 kostar 450 kr. (därav är 380 kr avdragsgill serviceavgift och 70 kr medlemsavgift.).

Enbart prenumeration på Småsågaren, 5 nr/år, kostar också 450 kronor (momsfritt).

Vid betalning med **inbetalningskort** till plusgiro 26 20 90-4 anger du "ny medlem", namn och postadress samt gärna telefonnummer och mejl på inbetalningskortet.

Betalar du **via Internet** så ange "ny medlem" samt ditt namn som meddelande på betalningen, och skicka adressuppgifter till ekonomi@smasagarna.se (alternativt till vår sekreterare Lars via vanlig post).

Från utlandet kan du betala via IBAN eller vårt PayPal-konto. Kontakta redaktionen@smasagarna.se för mer info.

Tjänster för tränätverk nyhet!

Småsågarna erbjuder nu tjänster till närallgiggande föreningar och projekt.

Vi vet att det finns många organisationer som har behov av att sprida information om sin verksamhet. Själva vill vi få kunskap om vad andra gör.

Våra funderingar sammanföll med att några regionala träföreningar ville minska sin administrativa börda och frågade om SSRF kunde sköta fakturering av medlemsavgifter, bokföring och medlemsregister. Vi ser det som ett bra sätt att bidra till att trötta tränätverk överlever och utvecklas.

Småsågarna kan:

- fakturera era medlemsavgifter
- sköta ert medlemsregister
- marknadsföra era aktiviteter
- producera medlemsinformation

Om er förening eller ert nätverk är intresserade av sådana tjänster vill vi att ni tar kontakt snarast, säger ordförande Timo Andersson.

Under 2008 genomför Småsågarna en enkät bland träförädlare i samarbete med LRF. Det är ett viktigt led i att få mer kunskap om vad träförädlarna vill och behöver. Dessutom informerar vi på uppdrag av Jordbruksverket om möjligheterna att få stöd till utvecklingsprojekt via Landsbygdsprogrammet 2007-2013.

Vi har ytterligare 15 punkter på vår utvecklingslista. Syftet är att utveckla fler verktyg och nyttiga tjänster både för enskilda medlemmar och för tränätverk. Vi välkomnar andra tränätverk att delta i våra utvecklingsarbeten och i kunskapsbyggandet. Ju fler vi är som hjälps åt desto större kraft!

Kontakta oss

Timo Andersson ordförande
Näs-Ålsta 125, 830 22 Fåker
063-600 01, 070-516 67 03
info@smasagarna.se

Lars Alexanderson sekreterare
Possebergs Gård, 681 93 Kristinehamn
0550-520 68, 070-210 80 78
kansli@smasagarna.se

Erik Hjärtfors styrelseledamot
Lövsjö, 360 70 Åseda
070-277 72 26
erik@naturaventyr.se

Runar Gustavsson
Arrendevägen 8, 743 34 Storvreta
018-31 51 40 (även mobil)
runar.gustavsson@telia.com

063-600 01 • info@smasagarna.se • www.smasagarna.se

Ett badkar till drottning Blanka

Henrik Dolk är mannen som byggde badtunna till en drottning. Drottning Blanka närmare bestämt i den svenska storfilmen Arn. Men allt började med kycklinggödsel.

Henrik är född entreprenör men utbildad till bilmekaniker. Han bor utanför Ljung i Västergötland och har, som han själv uttrycker det, svårt att rätta in sig i den anställdes inrutade liv.

– Dessutom fanns det inte ett enda ledigt jobb som bilmekaniker när jag gick ut från gymnasiets fordonsprogram. Det var första årskullen på många år som inte fick arbete, berättar Henrik.

Vad göra? Hans pappa födde upp kycklingar hemma på gården i Alboga, som byn heter. Kycklingar producerar gödsel som är rena dynamiten för växterna. Henrik och hans bror började sälja gödningen till villägare i närområdet. Sedan konstruerade de en maskin för tillverkning av gödningspinnar.

– Det gick riktigt bra och vi hade kunder över hela landet, berättar Henrik.

HELLRE TRÄ ÄN BILAR

Men en dag beslutade pappa att pensionera sig och sälja kycklingfarmen. Efterträdaren satte på höns istället. Bättre för honom men sämre för brödernas företag.

– Hönsködsel är inte tillräckligt fast för gödselpinnar. Vi hade ingen annan leverantör i närheten och sålde hela produk-



Badkaret som Henrik Dolk byggde till drottning Blanka i filmen om Arn. Det kommer att vara med i nästa film och då med skinnskodda kanter.

Foto: Henrik Dolk

tionsanläggningen. Gödselpinnarna tillverkas fortfarande, men av ett företag på annat håll, säger Henrik.

Han fick jobb som bilmekaniker i Borås, men hade vant sig vid friheten i eget företag. Den gamla produktionslokalen, ladugården, fanns kvar. Vad skulle man kunna använda den till?

Svaret blev såg och hyvleri. Pappa ägde ett litet sågverk och Henrik hade sedan unga år hjälp till i skogen. Skog och trä

var något som lockade. Ett större klingsågverk införskaffades och en Logosol PH260 fyrkutterhyvel. Det var starten för Alboga Såg & Hyvleri.

– Idag har jag min försörjning av företaget, berättar Henrik.

TEAK OCH DROTTNING

På programmet har han specialtillverkade lister och paneler, olika snickerier och badtunnor. Dessutom arbetar han med skogsrojning. Vid det här laget

har det blivit mer än 150 tunnor i olika storlekar och träslag. Den mest exklusiva är av teak, ett träslag som håller många gånger längre men som också kostar mycket mer.

– Det var lite svettigt att köra det här virket genom hyveln med tanke på vad det kostar, säger Henrik och visar en spillbit från det projektet.

Men det märkligaste uppdraget kom förra året. Telefonen ringde, en person presenterade

sig som arbetande för filmprojektet Arn. Saken var den att man behövde ett badkar av trä till drottning Blanka.

– Först trodde jag att det var en kompis som skojade med mig, men ganska snart förstod jag att det var på riktigt.

ÖKAT BEHOV AV SMÅSKALIGT

Filmarna hade mycket specifika önskemål. Rund badtunna, det passade sig inte. Det skulle vara ett ovalt kar med diverse finesser som skinnskodda kanter. En drottning badar inte i en simpel tunna.

– Det var inte självklart hur jag skulle lösa det. En rund tunna är stabil i sig, men här var jag tvungen att hitta en annan konstruktion, säger Henrik.

Problemet fick sin lösning, badkaret levererades och i nästa Arnfilm, som har premiär till julen, badar drottning Blanka i det inför kameror och biopublik.

Henrik Dolk är en av ett växande antal proffs på småskalig träförädling. Han är verksam i Sveriges Småsågares Riksförbund och ledamot av styrelsen. Föreningen företräder småsågarnas intressen och driver olika projekt för att utveckla medlemmarnas kompetens och deras marknader.

– Sortimentet i bygghandeln blir allt smalare och behovet av småskaliga alternativ ökar, säger Henrik som uppmanar kolleger att gå med i organisationen.

Mer information om Småsågarna hittar du på Internet, www.smasagarna.se.



Henrik Dolk med en badtunna ur sin ordinarie produktion. Fyrkutterhyveln i bakgrunden använder han även för att specialtillverka lister och paneler, till bygghandlaren och privatpersoner.

Timell tände på naturligt golv

Tv-profilen Martin Timell blev så fascinerad av Lars Nilssons kilsågade golv att han nu vill ha med honom i programmet "Äntligen hemma".

– Ska bli sköj, säger den värmländske träförädlaren.

Lars Nilsson driver sedan november 2004 företaget Rackstad Trä utanför Arvika i västra Jämtland. Hans specialitet är tillverkning av kilsågade golv och tak. Metoden kan i korthet beskrivas som att golvplanken följer stammens form, med en bredare rotände som kilar av till en smalare toppände.

– Fördelen är att man får större bredd på golvtiljorna, upp till 395 mm i rotändan. De varie-

rande bredderna gör att golvet blir mer "levande", förklarar Lars Nilsson.

Kilsågade golv är ett hantverk från 1600-talet som nu kommit till heders igen tack vare Lars Nilsson. Idén från början var att ta ut så mycket virke ur varje timmer som möjligt.

Lars Nilsson märker av en stadigt ökad efterfrågan på kilsågat.

– Det ligger i tiden, inte minst

miljömässigt. Folk vill ha det naturligt, både de som renoverar gamla hus och bygger nytt. Impregnerat till exempel är helt ute, säger han.

INBJUDEN TILL TEVE

Rackstad Trä köper in stockarna, främst fura och gran, från Dalarna. De flesta kunder finns i Värmland och södra Sverige och består främst av timmerhustillverkare. Lars Nilsson har också börjat sälja sina golv och tak till privatpersoner i Stockholmsområdet.

– Det var så jag kom i kontakt med Martin Timell som jag träffat några gånger. Han lovar att när jag skaffat fler kunder i Stockholm blir jag inbjuden till hans TV-program.

Lars Nilsson har sedan starten investerat i ett brett sortiment av utrustning från Logosol. Första solosågen köpte han 1990-91. Några år senare skaffade han en tvåkutterhyvel och nu senast en Logosol PH260 fyrkutterhyvel. Han använder elsågen E5000 på sin 7,5 meter långa Solosåg som även innefattar elmatningen. Annan utrustning är Big Mill med tillhörande linjal och linjelhållare.

– Det har kostat en slant men allt är nödvändiga prylar för min verksamhet, säger han. Utrustningen är dessutom flexibel och går att använda till alla typer av träförädling.



Lars Nilsson med en hyvlad och kilsågad golvbräda. Naturligt och teveaktuell.

Foto: Privat

Lars Nilsson och hans företag omsätter blygsamma en halv miljon kronor per år. Men han är ändå nöjd och hyser gott hopp om att kunna expandera.

KÄNNER SIG PRIVILEGIERAD

– Jag känner mig privilegierad som får syssla med mitt huvudintresse trä och styra min egen arbetstid. Min fru har dessutom jobb vilket underlättar när man driver eget företag.

Familjen, frun Kristina och barnen Erik, 13, Sofie, 11 och Marie, 9 bor på orten Rackstad och Lars hyr sin verkstad cirka två kilometer från bostaden.

Innan Lars Nilsson "halkade in", som han uttrycker det, på kilsågat deltog han i ett träprojekt kallat "småskalig träförädling".

– Där fick jag mina baskunskaper i ekonomi och marknadsföring. Inte minst fick jag tillgång till ett stort nätverk av folk i branschen, berättar han.

I övrigt har han en bred kunskap i botten med jobb i skogen och på hyvleri. En period tillverkade han möbler åt Ikea. I bagaget har han också en produktionsteknisk linje på gymnasiet.

MAGNUS BACKLUND



Kilsågade golv och tak är Lars Nilssons specialitet.

www.skogen.se

På SKOGENs nya hemsida finns allt du behöver veta om skog

- Senaste nyheterna
- Goda tips och råd
- De nya jobben
- Bra erbjudanden
- Heta debatter

Föreningen Skogen och Tidningen SKOGEN ger dig nycklarna för att nå framgång i skogsbruket. Som skogsintresserad har du troligen redan besökt nya hemsidan. Annars är det inte för sent: Besök www.skogen.se.

SKOGEN

Box 1159, 111 81 STOCKHOLM www.skogen.se
E-post: info@skogen.se Tel: 08-412 15 00

Stockarna före och efter Timmerjiggen



Skilnaden mellan bilderna är en Timmerjigg. Tidigare blev alla träd till ved, nu sågar Göran Sahlqvist virke och har bland annat byggt detta staket.

Foto: Birgitta Sahlqvist



En Solosåg och sex bulhus



Ett av Bo Hagbergs bulhus under bygge. Notera åsarna på virket som sågats fram med en Solosåg.

Foto: Bo Hagberg

Få ting är så lämpliga att bygga med hjälp av en Solosåg som ett bulhus, eller skiftesverk som det heter på fastlandet.

Det anser Bo Hagberg på Gotland. Han borde veta som byggt sex bulhus.

Bo köpte sig en Solosåg i början av 1990-talet. Då arbetade han som NO-lärare på en högstadieskola och började såga som avkoppling.

– Vi har en sommarstuga på Fårö med en tomt på 5 000 kvadrat, berättar Bo.

På detta tunnland fanns det tillräckligt många furor för att försörja Solosågen med råvara. Han har köpt några stockar, men det mesta till de sex bulhusen är hugget på tomten och det finns mer att såga för framtida projekt.

BRÖLLOPSGÅVA

Det första bulhuset byggde han innan Solosågen kom till Fårö, den var inte uppfunnen. Med sågverket blev det mycket enklare och av bara farten har Bo fortsatt bygga.

Fem av dem står på sommarstugetomten. Det sjätte är det som syns på bilden. Det var en bröllopspresent till dottern och hennes man. Huset är idag sommarstuga vid S:t Olofsholm på nordöstra Gotland. S:t Olofsholm har förresten fått sitt

namn efter den norske kungen Olof den helige som landsteg där år 1029 under en resa till Ryssland. Med stor sannolikhet möttes kungen av bulhus. Han torde inte ha reagerat över det. Så byggdes de flesta nordiska hus vid den tiden.

MODERN DESIGN

Namnet bulhus kommer av det liggande virket. Förr klöv man stockar med kilar och jämnade bara till utsidan av stocken. Bo har vidareutvecklat metoden genom att såga spetsiga åsar med sin Solosåg, vilket ger ett spännande utseende på väggen.

Ett riktigt bulhus har ett agtak istället för halm som användes på andra håll i landet. Ag är ett halvgräs som växer i och kring sjöar och våtmarker på kalkrika jordar. Agen är allmänt förekommande på Gotland med sällsynt i resten av landet.

Bo Hagberg rekommenderar andra sågare att bygga sig ett bulhus.

– Man behöver inget mer än en Solosåg och vanliga handverktyg, säger han.

– Det är vansinne att jag inte köpte den här grejen tidigare.

Det är inte bara Göran Sahlqvist som är nöjd med Timmerjiggen. Det är även hustrun Birgitta och deras grannar.

Birgitta blev så nöjd med makens arbete att hon skickade bilder på resultatet till Nysågat med följande hälsning:

”Se vilket fint staket och grind vi fått. Allt tack vare Logosol... Jag visar även veden som var det som blev innan min man hittade Logosol. Han är överförtjust! Och vad ska väl jag vara annat än nöjd med dessa alster?”

Göran och Birgitta bor i ett sommarstugeområde vid Bråviken utanför Norrköping. Paret har även tillgång till skog på några obebyggda tomter i

grannskapet. Innan Timmerjiggen införskaffades blev det ved av alltihop.

Det var behovet av ett nytt staket som föranledde investeringen. Göran tyckte att det var dumt att köpa virke för den som har tillgång till skog.

Motorsåg hade han och Timmerjiggen är överkomlig i pris.

– Den gamla sågen var för svag. Jag köpte en större Stihl-såg och numera går det snabbt att såga fram det virke jag behöver, berättar Göran.

Staketet blev väldigt bra och har fått mycket beröm av gran-

narna. På kuppen fastnade Göran för det här med sågning och har nedlagt ett antal träd och sågat upp dem för framtida projekt.

Trots att sågverket är av minsta modell, har han lyckats sönderdela granar som varit närmare en meter grova i roten.

– Jag kan inte sitta stilla. Det är roligt att såga och på samma gång avkopplande. Dessutom sparar man en slant, säger Göran som varmt rekommenderar sågning till alla som vill fylla livet med mer än teve.

Grannarna instämmer och undrar vad som kommer att byggas härnäst. Hustrun också, som säger följande:

”Han är bara i början av sin bekantskap med Logosol, men det kommer mera, jag lovar!”

OMBYGGNADS-REA

can-am



**Outlander
400 H.O. -07**

inkl. vinch fram

Ord. 85.900:-

69.900:-

**Outlander
500 H.O. -07**

inkl. vinch fram

Ord. 95.900:-

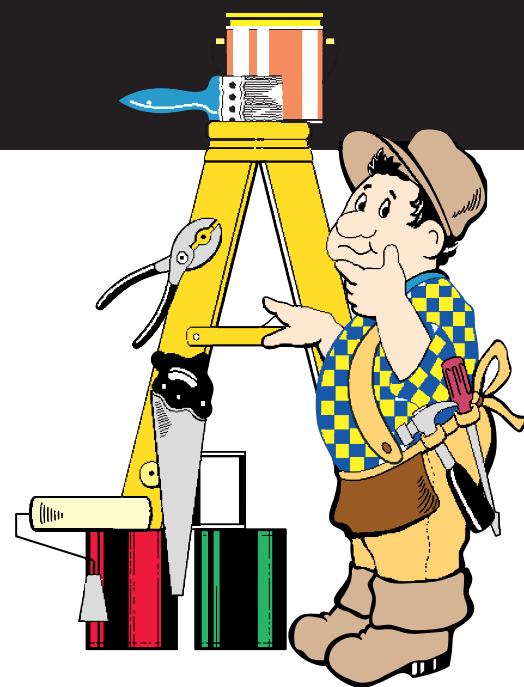
79.900:-

**Outlander
650 XT -07**

XT-utrustad

Ord. 109.400:-

89.900:-



SUZUKI

LTA 700 X -07

Ord. 104.900:-

89.900:-

**Snöslungor &
Gräsklippare**

20% rabatt

OBS! Pris inkl. moms och gäller endast lagervaror



Skog & Trädgård

www.skogtradgard.com

Ope Östersund • 063-354 45

Bygga roligare än att se

Att återskapa gamla fartyg är på väg att bli en folkrörelse. Ett av projekten drivs av föreningen Ankarklyset i Motala och syftar till att väcka liv i det snabbaste segelfartyget på Vättern, den tvåmastade galeasen Don Carlos.

Förebilden byggdes 1891 vid Sjötorps varv för att trafikera Göta kanal, Vänern och Vättern samt den svenska kusten. Från början var hon en renodlad seglare, men utrustades 1920 med en Säfte råljemotor på 15 hästkrafter. Innan motorn installerades, drogs hon fram av oxar på Göta kanal.

Genom åren har hon fraktat allt från pappersmassa till zink och stenkol, men förvandlades 1969 till museum i Karlsborg. Sedan såldes hon ett par gånger till privatpersoner som tänkte renovera henne, men då var fartyget för nedgången för att kunna räddas. Hon slutade 1979 som vågbrytare utanför Trellevarvet på Källandsö i Vänern.

– Det är billigare att bygga ett nytt fartyg än att renovera något som skeppsmasken nästan ätit upp, säger Göran Gerkman, en av entusiasterna som är i full färd med att bygga den nya Don Carlos.

KLYSSET, INTE LYSET

Projektet startade 2003 med att Walthor Tveitane från Linköping besökte Hans Karlsson i hans smidesverkstad i Motala. Med sig hade Walthor en bunt ritningar och frågade om Hans kunde hjälpa till med de smidda detaljerna till fartyget.

Resultatet blev bildandet av föreningen Ankarklyset, där Hans Karlsson idag är ordförande. Föreningen har 180 medlemmar. Kärntruppen som arbetar med bygget är ett tiotal personer.

– Lokaltidningen brukar kalla oss Ankarlyset. Vi heter klyset, inte lyset, förmanas Nysågats utsände vid besöket på byggsplatsen.



Snacka om spiksågning. Den här metallbiten är troligen en hake som användes för att tjundra oxarna som drog fartygen mellan slussarna.

Klys är en öppning i skrovet, i detta fall hålet för ankarkättingen.

SÅGVERKET FÖRENAR

De flesta skeppsbyggnadsprojekt i landet, från Don Carlos till den internationellt uppmärksammade Ostindiefararen Götteborg har en sak gemensamt – de allra flesta använder sågverk från Logosol, endera Solosågen eller Big Mill.

– Vi började med att låna ihop Logosollinjalerna och byggde ihop dem för att kunna såga långt och rakt. Det blev för krångligt. Idag använder vi en Big Mill Lsg. Den fungerar mycket bra, säger Hans.

Virke till den här typen av projekt går inte att köpa. Istället har Ankarklyset vänt sig till skogsägare som ställt upp med passande träd på rot i skogen. Intresset att skänka träd är stort och föreningen har fått ek, alm, tall och lärk i större mängder än vad man kommer att behöva.

RIKTIGT GROV UTMANING

– Den stora utmaningen är att fälla och såga upp de grövsta träden, säger Göran.

Störst av alla är en ek som står i Rimforsa söder om Linköping. Omkretsen är 3,45 meter i brösthöjd. Att det går vet föreningens medlemmar efter att förra året fällt och sågat upp en nästan lika grov ek.

Men det största problemet är



Några av byggarna av Don Carlos samlade runt sågverket i en paus under sågning av en väl tilltagen ekstock. Fr v Raimo Välimäki, Gunnar Jonsson, Hans Karlsson, Göran Gerkman och Jakob Anker. Till höger kaptenstavlan som visar hur fartyget såg ut när hon lämnade varvet 1891.

inte sågningen. Ritningarna och bygget måste godkännas av Sjöfartsverket. Fartyget måste uppfylla alla moderna krav för passagerartrafik. En del av konstruktionerna anno 1891 framkallar rysningar hos säkerhetsmedvetna fartygsinspektörer.

– Som tur var har vi hjälp med konstruktionerna av Joakim Weyde. Han är mycket kunnig och arbetade på Sjöfartsverket fram till pensioneringen, berättar Hans.

Ingen av medlemmarna är särskilt intresserade av hur länge det dröjer innan Don Carlos åter seglar på Vättern. Det kan dröja sex år eller tio. Det viktiga är resan dit och kring fartyget har flera andra verksamheter växt upp, bland annat en smedja och vävning av textilier till fartyget.

– Det är nästan så att man inte vill att hon ska bli färdig. För mig är själva bygget behållningen, säger Jakob Anker, en av entusiasterna i Motala

72 FARTYG UNDER SEGEL

Runt om i Sverige pågår en handfull liknande projekt. Flera

av dem har nått i mål som Ostindiefararen och briggen Gerda i Gävle.

Flertalet ägs av föreningar som är medlemmar i Svenska Segelfartygsföreningen som organiserar 72 fartyg över hela landet. Medlemsfartygen eller dess förebilder måste ha använts för yrkessjöfart och ha en storlek över 12 x 4 meter.

Don Carlos kommer att uppfylla kraven med råge. Hon blir 24 meter lång och 6,9 meter bred, vilket är två decimeter smalare än originalet.

– Vi måste gå ned i bredd för att inte skava mot slussarna. Förr brydde man sig inte att färgen skavdes av, bara fartyget kom igenom, berättar Göran.

Mer om Don Carlos finns att läsa på projektets hemsida, www.doncarlos.se. Segelfartygsföreningens hemsida finns på www.ssf.h.se.

Konstruktion har granskats av Sjöfartsverket, som kräver att Don Carlos ska uppfylla moderna sjösäkerhetskrav.



Här växer mallen fram för tillverkning av fartygets spant.

egla

”Logosol LM40 bättre än väntat”

– Det nya bandsågverket fungerar bättre än vad jag väntade mig. Enda problemet är att det bara blir knappt hälften så mycket spån.

Det säger Jörgen Dahlskog i Långasjö utanför Emmaboda, en av de första som beställde Logosols stora bandsågverk LM40.

Jörgen kör timmerbil och bor på gården Plaggebo. Familjen har köttjur och hästar, vilket medför ett behov av sågspån till strö. Den saken ordnade Jörgen för med sin Solosåg.

– Min dröm är en liten snickerifabrik hemma på gården, berättar han.

För några år sedan köpte han en Solosåg och en Logosol PH260 fyrkutterhyvel. Båda har fått göra rätt för sig, men till sist växte Jörgen ur sågverket och behövde ett större. Främst var det för att han hade mycket grovt timmer som skulle sågas, men det var även några av dem han legosågade åt som reagerade på mängden spån.

– För oss var det en fördel med mycket spån, säger Jörgen och konstaterar sedan att kunden alltid har rätt.

ELDRIFT VAR ETT KRAV

Han ringde Logosol och frågade efter ett större alternativ. Det var strax innan lanseringen av Logosol LM40. Genom att Logosol tillämpar två månaders öppet köp vågade han köpa sågverket utan att ha sett det och blev därmed en av de första i landet med nyheten.

Han behövde aldrig utnyttja det öppna köpet. Bandsågverket överträffade förväntningarna på alla punkter. Särskilt gäller det Logosols lösning med dubbla elmotorer. I den ursprungliga versionen drivs den av en bensinmotor.

– Jag hade inte varit intresserad av ett bensindrivet sågverk, särskilt inte med dagens bensinpriser, säger Jörgen.

Orsaken till att bensindrif är vanligt på större bandsågverk är att det krävs mycket ström vid start då de stora hjulen skall sätas i rörelse.

Om sågen skall drivas med el är det viktigt att den mjukstartar för att du skall slippa att få problem med säkringar som löser ut.

För att kunna såga med så lågt som en 16A säkring valde Logosol att använda dubbla 4 kW elmotorer. Ena motorn startar automatiskt strax efter den andra vilket halverar startströmmen.

– Det märks inte ens när den andra motorn startar. Det viktiga är att säkringarna håller. Jag har trefas 16 ampere och hittills har säkringarna klarat sig, säger Jörgen.



Jörgen Dahlskog vågade bli en av de första som beställde Logosols stora bandsåg tack vare två månaders öppet köp. Han är mycket nöjd och tänker inte lämna tillbaka sågverket.

ENKELT OCH STABILT

Det han uppskattar mest är sågverkets enkla och stabila konstruktion och att det kan utrustas med hjul och transporteras efter en bil. Han sågar 6,9 meter långa och ganska grova stockar utan problem. Visserligen är banden känsligare mot grus och annan smuts i barken än en kedja, men det finns en enkel lösning.

– Är stocken smutsig så är det bara att ta bort barken där bladet kommer att gå, säger Jörgen.

Nackdelen jämfört med Solosågen är att det tar längre tid att

såga klena stockar. Det blir mer hantering, men är stocken grov så går det snabbare med bandsågen.

När Jörgen berättade att han beställt ett nytt sågverk, bestämde sig en arbetskamrat på stående fot för att köpa det gamla. Han visste ju hur nöjd Jörgen var med sin Solosåg.

Och så var det problemet med brist på sågspån.

– Eftersom jag också kommer att öka hyvlingen framöver så ordnar det sig nog med spånet, avslutar Jörgen Dahlskog.



– En enkel och stabil konstruktion, är Jörgen Dahlskogs omdöme om Logosol LM40. Stocklastaren på den övre bilden är ett tillbehör som underlättar hanteringen av grova stockar.



Tiden har kommit ifatt prisat miljöhus

För fem år sedan besökte Nysågat Bengt och Marianne Östlund i Nödinge norr om Göteborg. Då var deras bygge av ett miljöanpassat lågenergi-hus av trä, halm och lera ett inspirerande exempel på hur man kan sänka sina boendekostnader. Idag är samma hus högtintressant.

Det var mer än tio år sedan Bengt började fundera på ett nytt hus. Det skulle byggas av naturmaterial hämtat från närområdet, med teknik som inte skadar miljö och dra lite energi. På den tiden tyckte en och annan att det var lite excentriskt.

Sedan dess har miljöfrågan och växthusdebatten hamnat högst upp på dagordningen. FN:s klimatpanel och Al Gore belönades i höstas med Nobels fredspris för arbetet med att öppna världens ögon för klimatförändringen. Nobelkommittén ansåg klimatet vara den viktigaste frågan för mänsklig-
hetens överlevnad.

– Vårt hus är lite av en ark, för vår familj och som inspiration för andra hur man kan göra, säger Bengt.

ALLT VIRKE ÄR NÄRPRODUCERAT

Allt virke som använts till bygget kommer från träd som huggits på plats. Allt har sågats upp med en Solosåg och mycket har förädlats till råspont, reglar, lis-



Bengt Östlund fick Ale kommuns miljöpris för sitt genomtänkta miljöhus. Han räknar med att det ska bli klar om ett par år. En viktig del i miljöalkylen är att allt virke kommer från träd som huggits och sågats på tomten.

ter och paneler på en trekutterhyvel från Logosol.

Väggarna är ett regelverk av trä som fyllts ut med en blandning av halm och lera.

Det är en beprövad metod

som använts i tusentals år och som ger en tung konstruktion som magasinerar värme. Det gör huset svalt på sommaren och varmt på vintern.

– Genom att vi bara använder naturmaterial så blir ventilationen inte lika kritisk som i moderna konstruktioner. Dessutom absorberar väggarna fukt när det är hög luftfuktighet och avger fukt när det är torrt. Det blir lagom fuktigt året runt, berättar Bengt.

EN PLUSKONSTRUKTION

För uppvärmning och varmvatten svarar en vedkamin i husets sutterängvåning. Den är kopplad till en ackumulatortank som ger varmvatten och ger värme till radiatorerna.

Tanken laddas även med solpaneler på taket. På andra våningen svarar en täljstenskamin för värmen.

Ventilationsluften tas in genom ett långt rör som går genom marken. En bit ned under mark är det fyra grader varmt året runt. Det ger en förvärmning av luften på vintern och kylning sommartid. Huset är fullt av lika miljöfinesser som ska göra det här till mer än ett nollenergihus.

– Det är en pluskonstruktion med målet att huset ska gagna den omgivande miljön, säger Bengt.

KOSTAR EN BRÅKDEL

Han arbetade tidigare som byggnadssnickare, vilket syns på konstruktioner och resultat. Det här är helt igenom ett fackmannamässigt bygge. Idag har Bengt sadlat om och arbetar i handikappomsorgen.

– Eftersom vi båda jobbar så



Det mesta byggmaterialet kommer från närområdet, även mossan som används som drevning runt fönstren.

bygger vi på fritiden. Därför tar det lite tid, men vi räknar med att flytta in om ett par år, säger Bengt.

Tack vare att han gör allt själv, inklusive att såga och hyvla allt virke, blir byggkostnaderna betydligt lägre än för ett normalt hus. Samtidigt kommer

driftskostnaderna att bli en bråkdel av ett vanligt hus i samma storlek. Ändå görs inget avkall på bekvämligheten, huset är på 160 kvadratmeter.

För det framsynta projektet belönades Bengt Östlund redan 2003 med Ale kommuns miljöpris.



Okantat virke i väntan på att hyvlas till paneler och lister.



Mellan träreglarna består väggarna av sammanpressad halm och lera. Det ger en tung byggnadsstomme med bra isolering.

Skapade en fjällgård mitt i ingenstans

För snart åtta år sedan köpte Miriam och Christoph Schenk en liten skogsfastighet vid Oviksfjällens fot i södra Jämtland.

Allt som fanns var 22 hektar skog och en liten jaktstuga utan rinnande vatten och elektricitet.

Av 22 hektar tätvuxen jämtlandsfura kan man bygga mycket. Det vet varje solosägare och det var precis vad paret gjorde. Solosågen införskaffades 2004 och två år senare kom en Solo-hyvel till gården.

– Vi flyttade hit i mars 2005 och bodde i jaktstugan i ett halvår, samtidigt som vi började bygga timmerstugor, berättar Miriam.

Stommarna köptes färdiga, men virke till inredningsdetaljer och möbler har paret sågat och hyvlat själva. Dels för att sänka kostnaderna, dels för att sätta sin egen prägel på anlägg-

ningen. Dessutom ligger närmaste bygghandel drygt fem mil bort.

ALLT FLER GÄSTER

Resultatet av allt sågande, hyvlande och snickrande blev Galå fjällgård, en anläggning för turism och friluftsliv året runt, med stugor och camping. De första gästerna anlände julen 2006.

Miriam och Christoph saknar tidigare erfarenhet av att bygga och snickra, än mindre någon utbildning. Båda är ekonomer från Tyskland med ett stort intresse för de nordiska länderna.

De har rest mycket i Sverige, Norge och Finland och studerade en termin vid Linköpings universitet.

– Vi bodde kvar i Tyskland när vi köpte fastigheten, men det räckte inte med att vara här några semesterveckor för att bygga allt vi planerade. Därför flyttade vi till Sverige på riktigt

2004/2005, berättar Miriam.

Idag bor de i en av stugorna och fjällgården lockar allt fler gäster, främst från Tyskland. Byggandet fortsätter. Näst i tur står ett bostadshus för familjen, så att alla fyra stugor kan hyras ut, en kaffestuga och en vedeldad bastu.

KUL MED EGET VIRKE

Som ekonomer är paret medvetna om att det kommer att ta tid att skapa ett varumärke. I ett uppbyggnadsskede är det viktigt med låga kostnader.

Miriam har tills vidare en anställning utanför företaget och Christoph sköter driften av anläggningen. Utvecklingen ska ske med virke sågat och hyvlat av egen skog, men det är inte bara en fråga om ekonomi.

– Det känns kul att jobba med eget virke, säger Christoph.

Resultatet är en prydlig anläggning som kommer att växa "organiskt" med råvara från skogen. Tillsammans med andra företagare i trakten erbjuder man ett brett utbud av aktiviteter, från fjällvandring och fiske till ridning på Islandshäst.

Mer om Galå Fjällgård finns på www.gala-fjallgard.com. Det räcker att titta på de vackra bilderna för att se att Miriam och Christoph Schenk slagit ned sina bopålar i en sällsynt vacker trakt och erbjuder andra att dela upplevelsen.



Virket till lister, paneler och möbler sågade och hyvlade Miriam och Christoph Schenk själva av egen skog. Nedan syns resultatet i ett av rummen på Galå Fjällgård.

Foto: Familjen Schenk



En av stugorna på fjällgården. När paret Schenk tog över fanns bara en liten jaktstuga.





Smart-Holder®
Design Protected Patented



Smart-Splitter®
Patented

Såga och klyv din ved

Enkelt,

Effektivt

och Säkert !

AGMA AB

Götgatan 6 B, 90327 Umeå

Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51

e-mail: smart@agma.com

Web: www.agma.com




Edvard vann konstig pryl

Edvard Sörensen i Gävle vann den "konstiga pryl" som Nysågat publicerade i höstas. Priset är prylen, som han blir först i landet med.

Så här skrev Edvard i sitt vinnande e-brev:

"Hej! Prylen ni visar på bilden i Nysågat tror jag är en längdmätare eller vad jag ska kalla den, den ersätter en av muttrarna som håller svärdkåpan på motorsågen och fungerar som mutter. Samtidigt har den en snabb-

koppling så att man snabbt kan ta den av utan att behöva skruva loss muttern när man ska använda motorsågen till annat.

Man använder den när man kapar ved för att få jämn önskad längd på den, en mycket enkel ock mycket väl fungerande finness som kommer att underlätta vedkapningen till våren, en sån skulle jag behöva".

Edvard berättar också att han är Solosågare sedan 1991. Det betyder att han har lång vana av innovativa saker från Logosol.

Hans beskrivning är helt korrekt. Vedlängdmätaren är efter-

längdad av många vedeldare. Utan den blir veden endera för lång för vedklyven eller för kort för att fylla ut pannan.

Anhålllet kommer att finnas i olika längder, beroende på vilken eller vilka vedlängder som man behöver. Snabbfästet gör att det kan monteras av och på sekundschnabbt.

Edvard Sörensen i Gävle gissade att det här är ett anhåll för att få rätt längd på veden. Han var snabbast att svara och vinner det första exemplaret.



Vinnande bilder från Logosols kunder

I höstas utlyste vi en pristävling i Nysågat. Uppgiften var att skicka in bilder av projekt där någon eller några av Logosols maskiner används.

Vi fick in en hel del och fyra av dem fick sina bilder publicerade i detta nummer av Nysågat.

Det är timmermannen Per-Arne Ragnarsson som skickade in en bild på rekordhyvling tagen med sin mobiltelefon, Miriam och Christoph Schenk, Bo Hagberg och Birgitta Sahlqvist.

Alla belönas med två biobiljetter var.

Fortsätt att skicka in bilder på dina projekt till Logosol. Bilder som publiceras i Nysågat eller på Internet belönas med Trisslotter eller biobiljetter.

Miljövänlig träförädling!

En stor fördel med Logosols produkter är att de används nära skogen.

Småskalig träförädling är miljövänlig, främst för att den inte kräver energikrävande transporter. Ofta räcker det med från skogen och hem.

– Virke som används i industrin fraktas ju fram och tillbaka. Först till ett sågverk, och sedan vidare till ett hyvleri som kanske ligger i en annan del av landet. Förädlingen sker i flera steg innan den når konsumenten, säger Bengt-Olov Bystrom, vd på Logosol.

De flesta paneler och lister som kan köpas på storvaruhuset har gjort långa resor på både timmerbilar och lastbilar. Att ta hand om sitt eget virke och sedan hyvla, oavsett om det är till eget bruk eller försäljning, öppnar möjligheten till en lokalt producerad produkt.

– Ju mer man förädlar, ju miljövänligare blir det. Om du hyvlar själv behöver du inte handla hyvlat virke som fraktats runt, konstaterar Bengt-Olov Bystrom.

Fakta om träd

Även om de svenska skogarna sägs vara artfattiga så finns det mycket mer att hämta ur detta skafferier än tall och björk.

Hur många träslag det finns, beror på hur djupt man går i olika träslags karaktär. Bara släktet vide består av ett 20-tal olika varianter. En av dem är poppel.

Mer om träslagen finns att läsa på naturhistoriska riksmuseets hemsida. För kunskap om sågning, torkning och förädling finns värdefull information hos Träcentrum Nässjö, som är nationellt kompetenscentrum för den trärelaterade industrin. Deras hemsida har adressen www.tracentrum.se.



Nu når du jord- och skogsbrukare i fyra län: Jönköpings-, Kronobergs-, Kalmar/Blekinge samt delar av Västra Götalands län

- 20.000 exemplar
- Stort redaktionellt innehåll
 - Jordnära och lättläst
 - Läsvänligt format
- Garanterad utdelning via posten
 - Produceras helt i färg

Välkommen med din bokning!

Tidningsbyrån

i Jönköpings län AB

Tel 036-340 600, Fax 036-340 601 • www.tidningsbyran.se

2 600 meter hyvlat 8 x 12 tum



Av stockarna timrar Per-Arne Ragnarsson och Peter Hall ett mångformigt hus i två våningar. Den totala ytan blir 270 kvadratmeter.

Foto: Örjan Karlsson

Vad gör man när byggmaterialet är grova stockar, totalt 2 600 löpmeter, sågade med tre olika metoder, med olika ytor och skiftande mått? – Enda lösningen var att hyvla alltihop, säger timmermannen Per-Arne Ragnarsson.

Per-Arne har sin utkomst av att renovera och bygga timrade hus samt att tillverka fönster. Han bor söder om Vetlanda och håller just nu på att bygga en timrad villa på hela 270 kvadratmeter. Kunden heter Peter Hall och han äger som tur var en Logosol PH260 fyrkutterhyvel.

– Stockarna var fyrskärigt så-

gade med kedja, klinga och i ramsåg. Det skulle inte se bra ut att blanda olika sågytor, säger Per-Arne.

SLIPA STÅLEN OFTA

Han ringde Logosol och frågade om det gick att hyvla block på upp till 8 x 12 tum i fyrkuttern. Svaret blev jakande, om man vet vad man pysslar med. Det visste Per-Arne och Peter och körde igång.

Några dagar senare plingade det till i e-posten hos Logosol. Det var Per-Arne som skickade en bild som han tagit med mobiltelefonen, föreställande hyvling av en 12 meter lång stock med måtten 8" x 12", med åtföljande hälsning "Sänder en bild på hur man använder en PH260".

Det ser nästan överkligt ut när en så lång och grov stock kommer ut ur en jämförelsevis liten hyvelmaskin.

Det var inte bara den här stocken som hyvlades. Totalt blev det 2 600 löpmeter i dimensionerna 6 och 8 tum. Enda problemet var att det är svårt att garantera att så här grovt virke är rent från sand och jord.

– Man måste ha dubbla uppsättningar stål och slipa dem ofta, säger Per-Arne.

ROGIVANDE ATT SÅGA

Att bygga ett timmerhus på 270 kvadratmeter är ett extremt projekt även för en van timmerman. Normalt arbetar han med mindre hus och tillverkar ofta timret på plats med sin Solosåg. Ute på uppdrag sågar han med en motorsåg, hemma använder han Logosols bandsåg som han bara har gott att säga om.

– Den är riktigt bra, säger han.

Per-Arne driver också ett litet snickeri och tillverkar fönster till sina projekt. Även till fönstren kommer det egenhändigt sågade virket väl till pass, genom att han kan välja ut tätvuxet virke till fönster av allra högsta kvalitet.

Solosågen har en annan fördel som uppskattas även av en yrkesman.

– Det är rogivande på nåt vänster att såga. Dessutom slår jag vilket annat sågverk som helst när det gäller mått och yta, säger Per-Arne Ragnarsson i Farstorp söder om Vetlanda.



Per-Arne Ragnarsson tog den här bilden av hyvlingen med sin mobiltelefon och skickade till Logosol. Det var inte bara den här stocken som hyvlades, det blev totalt 2 600 meter!



– Jag slår vilket annat sågverk som helst när det gäller mått och yta, säger Per-Arne Ragnarsson. Inte med yxa utan med Solosåg.



Peter Hall är beställare av huset. Han är med och bygger och äger den Logosol PH260 som används i projektet.

Skapar av trä till koja och slott



Urban Rådman, finsnickare i Mariefred, har bråda tider. Ena dagen är han inne på Gripsholms slott och renoverar en 1700-talstrappa. Andra dagen är han i Nacka och lägger cederträ i innertaket på ett bostadshus.

Urban Rådman varvar exklusiva uppdrag med mer jordnära byggprojekt.

På fritiden har han dessutom hunnit med att bygga en bastu, en verkstad och lägga ett ekgolv hemma på gården Lyckebo i Sörmland. Där bor han med hustrun Lisa, lärare, och grabbarna Lukas, 4, och Marcus, 7.

Variationen i jobbet är det bästa, och han räds inte tuffa utmaningar.

– Gripsholm ställer rigorösa säkerhetskrav. Tänk om det skulle ta eld. Då undrar man lite orotat om man ska rädda slottet eller den värdefulla porträttssamlingen, säger han.

HEDRANDE UPPDRAG

Inne på slottet har han byggt en arbetsplatsform över teatern i ett av tornen, lagat trappan och renoverat en dörrhöjning. Nästa uppdrag är fönsterrenovering.

– Det känns hedrande att få kvalificerade uppdrag inom byggnadsvård. Har också haft lite jobb på Stockholms slott och Tessinska palatset, berättar han.

Urban Rådman driver eget företag. Åren 1993-94 byggde han barnmöbler till varuhuset NK, bland annat utdragsbara barnsängar. Idag marknadsför

han sig tillsammans med tre kollegor under namnet "Kompetens i Trä". Alla specialiserade inom sitt område och kompletterar varandra.

– Vi är alla tre levebrödssnickare som kompletterar varandra bra, berättar Urban Rådman.

Kompetens i Trä erbjuder finsnickeri, platsbyggnation och byggnadsvård med lagning av trä och fönster.

Urban Rådman är mer eller mindre född in i sitt yrke. Uppvuxen på landet utanför Mariefred med pappan som är skogstekniker.

– Jag började som skogshugare och maskinförare, och har även gått slöjdskola och en utbildning i småskaligt skogsbruk och träförädling, berättar han.

FRIHETSKÄNSLA

I julas köpte han en Solohyvel som komplement till annan logosolutrustning. Den har han stationär i verkstaden, tio meter från bostadshuset.

– Det är en frihetskänsla att verkstaden finns hemma på gården, särskilt när man har småbarn, säger Urban Rådman.

Bastubygget fixade han på egen hand. Han har både sågat och hyvlat golvet med Logosols maskiner. Virket i bastun är en blandning av gran och furu.

I hallgolvet inne i bostadshuset har han lagt ett 33 mm. tjockt ekgolv och även trappan till övervåningen är byggd av ek.

Urban Rådman har fullt upp under hela året både i jobbet och privat. Vad gör han på fritiden?

– Jag har min hobby som yrke, jag brinner verkligen för träarbete. Men det händer att jag och grabbarna sticker ut i skogen med tält och sovsäckar.

Urban Rådman träffade sin fru när båda jobbade som kajakinstruktörer i S:t Annas skärgård. Urban har även varit praktikant på Logosol.

MAGNUS BACKLUND

Ena dagen är det här Urban Rådmans arbetsplats, Gripsholms slott som byggdes för Gustav Vasa. Nästa dag bygger han om lägenheter i Stockholms innerstad.



– Egen verkstad hemma på gården ger en frihetskänsla, särskilt när man har barn, säger Urban Rådman, här vid sin Solohyvel.



I hallen ligger ett 33 millimeter tjockt ekgolv av egen tillverkning.

Nu är mallarna till salu

För några år sedan presenterade vi en mall här i Nysågat, som används för att mäta ut centrum i stocken. Nu finns mallen att köpa.

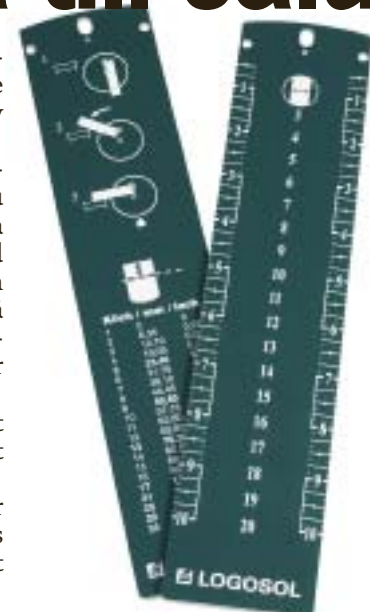
Förra gången visade vi mallen på bild och förklarade hur den fungerar, så att Solosågare kan tillverka den själv. Det är inte helt enkelt att få måtten rätt och därför har det blivit många frågor om den på mässor och andra arrangemang där Logosol medverkat. Men att förstå hur det fungerar på mässan och komma ihåg det när man kommer hem är två olika saker.

På allmän begäran har Logosol tillverkat en serie mallar. De säljs i par, en för varje ände av stocken.

Om du sågar plankor och bräder är det inte så kritiskt att du får centrum lika i stockens båda ändar och sågar parallellt med mörgen. Du kan få problem med själva mörgbiten som i så fall vrider sig rejält under torkning, men i övrigt fungerar även en lätt snedsågning.

Vid timring är det däremot viktigt att såga mörgrakt, för att minska stockens vridning.

Vill du tillverka egna mallar är måttet 67 x 310 mm. Annars beställer du färdiga och mycket stryktåliga från Logosol.



Vassare kedja om du justerar skivan före varje slipning



– Skivan ska justeras före varje slipning oavsett vilken slipmaskin man har, säger Pär Markusson(t v) som konstruerat Logosols sliprobot tillsammans med Mattias Byström.

Slö eller felaktigt slipad kedja är den absolut vanligaste orsaken till problem med sågningen. Bästa boten är Logosols sliprobot och regelbunden justering av skivan.

Det är en konst att fila en sågkedja på fri hand. Därför väljer många att köpa en slipmaskin. Men det är inte säkert att maskinen löser problemen. Gör du fel kan du tvärtom förstöra kedjan.

Hemligheten bakom ett bra slipresultat är rätt vinklar och en rengjord slipskiva. Vinklarna känner de flesta till, men hur länge sedan var det du rengjorde slipskivan?

– Vid slipning fastnar metallspån i skivan. Resultatet blir att man slipar metall med metall, vilket leder till överhettning, säger Pär Markusson som konstruerat sliproboten på uppdrag av Logosol.

VIKTIGT MED RUNDNING

Med slipmaskinen följer en justeringssten. Den används för att runda av skivan, avlägsna förorenat material och frilägga nytt slipmedel. Om du tar för vana att justera slipskivan inför varje slipning får du ett avsevärt bättre resultat.

Det är lika viktigt att du rundar av skivans kant. Den ska ha samma form som en fil. Om du inte gör det kommer du med tiden att skapa en brottanvisning under skärtanden, vilket kan leda till att kedjan går av.

På marknaden finns slipskivor som marknadsförs som mer eller mindre underhållsfria. Det stämmer inte. Oavsett vilken skiva du använder kommer metallspån att fastna på den, vilket leder till att överhettning.

– Blir tanden het under slipning så håller skivan inte måttet eller behöver rengöras, säger Pär.

SKILLNAD PÅ SKIVOR

Han driver företaget Markusson Development som utvecklat en sliprobot som även klarar av att slipa skördarkedjor. Logosols sliprobot är en mindre version som slipar motorsågskedjor precis lika bra som föregångaren.

– Vi har testat en mängd skivor. Den skiva som levereras

med sliproboten är den bästa som finns på marknaden. En av fördelarna är att den är enkel att justera så att den alltid ger bästa resultat, säger Pär.

Oavsett vilken slipmaskin du använder gäller samma regel: Justera skivan inför varje slipning. Du kan slipa en eller två kedjor, sedan är det dags att justera igen.



Logosols sliprobot har löst många sågproblem.



LÅKS RAMSÅG DELNINGSSÅGEN FÖR FÄRDIGA BLOCK

- Minimalt efterarbete
- Lättskött/enkel hantering
- Hög sågkapacitet
- Överlägsen mått-noggrannhet
- Självständig
- Mycket god ytfinish



Hyvel - Fräs - Barkmaskin

Verktyget som med ett enkelt handgrepp förvandlar din motorsåg till en effektiv

Hyvel - Fräs & Barkmaskin



Välkommen att kontakta oss för ytterligare information eller visning

LÅKS MEKANISKA AB

Box 82, 820 40 Järvsjö. Tel. +46 (0) 651-415 80
www.lakssagen.se

高級剪定機
ファイナイン
V9
No. V-9Z
World Finest Saws Since 1907
Arborist
Slang Sekator
THE BEST COLLECTION OF SAWS & SHEARS
www.nakaya.se
Tel. 0155-24 20 00

Rätt längder Högsta kvalitet

Effektivare stängsåg än ARS Super Turbocut finns inte. Det är sågar i de rätta längderna med sågblad av absolut högsta kvalitet.

Nya sågbladet Super Turbocut tillverkas av superstål med den senaste tandningen för högsta avverkningshastighet med minsta ansträngning. Bladen monteras på ovala och stabila stänger av aluminium med gummade greppytor för bästa komfort och säkerhet. Steglös teleskop med dubbellås.

Nakaya original

Nakaya har tillverkat sågar sedan 1907 och är världsledande på japanska sågar och verktyg för hobby och proffs. Våra verktyg används dagligen av skogs- och parkförvaltningar etc. Trygghet med våra verktyg är viktigt, givetvis så erbjuder vi vår unika Nöjd Kund Garanti. Om du är nöjd så är vi väldigt nöjda, nöjda kunder lönar sig alltid i längden.

Erbjudande till Logosols kunder

Fraktfri leverans av stängsågar & stängsekatörer (inom Sverige). Som kund hos Logosol är du välkommen att beställa direkt från Nakaya. Vi har ett brett sortiment av kvalitetsverktyg för skog och trädgård, utrustning för arborister och mycket mer.

Handsmitt på köpet

Om du beställer en stängsåg på 5,2 meter eller längre får du en handsnitt japansk kökskniv i Hitachi SLD stål med 3 lager på köpet. (Värde 980 kr). Gäller t.o.m. 18 april 2008.



Erbjudande!

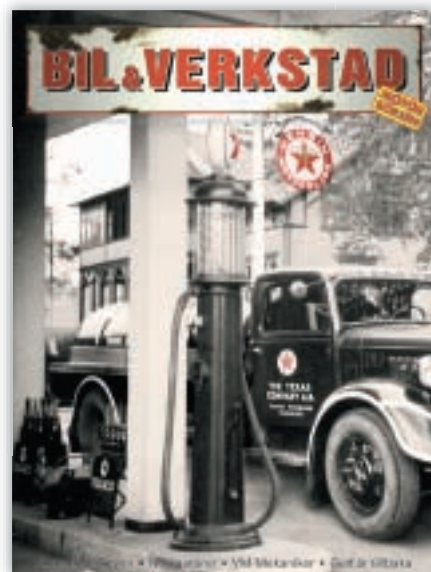
Prova Lantbruksmagasinet



+



+



**och få Åkeri & Entreprenad plus
Bil & Verkstad utan extra kostnad.**

3 TIDNINGAR

100!:-

**3 NUMMER AV VARJE
TIDNING**

Lantbruksmagasinet

Åkeri & Entreprenad

BIL & VERKSTAD



JA TACK! Jag vill prova lantbruksmagasinet i 3 nummer för bara 100 kr inkl. moms.
samt få Åkeri & Entreprenad plus Bil & Verkstad utan extra kostnad.
Erbjudandet gäller tom 30/4 -08 och ej prenumeranter.

Namn

Företag

Adress

Telefon

E-post

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

**SVENSKA
media**

Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Texta tydligt!

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900

827 20 LJUSDAL

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.



Våren 2006 fick Swante Edlund hem ett lass med björk. Stockarna var för fina att hugga upp till ved. Istället köpte han ett sågverk. Här visar han en av plankorna han sågade fram ur veden. Det ledde till att han startade företaget Karleby Såg & Hyvleri.

Foto: Örjan Karlsson

Förra våren fick Swante Edlund hem ett lass björktimmer. Virket var så fint att han drog sig för att hugga upp stockarna till ved. Istället startade han Karleby Såg & Hyvleri.

Swante är kyrkomusiker men driver även Frälsegården i Södra Karleby utanför Skänninge. Fram till 2003 hade han grisar, men arbetsinsatsen var för stor i förhållande till lönsamheten. Han sålde av grisarna och tänkte börja med köttdjur istället.

– När jag fick hem björkstockarna beställde jag en Timmerjigg. Jag hann knappt med att äta eller sova, så roligt var det att säga, säger Swante.

Timmerjiggen var för liten för de volymer som han sågade. Den fick sällskap av en Solosåg och när den lagom fått bekänna färg, insåg han att ett sågverk inte är komplett utan hyvelmaskin. En tvåkutttrig Logosol410 rekvirerades. Nu hade han fått beställningar och det visade sig att den var för liten. Två kuttrar byttas ut mot en Logosol PH260 med fyra.

– En fantastisk hyvelmaskin, lyder hans omdöme.

DET RÄCKER MED SKYLT

Med Solosågen blev han inte riktigt vän förrän att han kompletterade den med Logosols automatiska sliprobot. Med perfekta kedjor gick sågningen som en dans. Han fick allt mer förfrågningar om att såga, hyvla och sälja virke.

– Jag vågar inte marknadsföra mig. Det räcker med en skylt vid vägen, säger Swante som bestämde sig för att starta firma. Namnet blev Karleby Såg & Hyvleri.

När Logosol i höstas presenterade stockbandsågen Logosol LM40 var Swante en av de förs-

ta att beställa. Den är nu i full drift och är till stor belåtenhet.

– Det skär som i smör, sågningen går snabbt och resultatet blir exakt, säger Swante.

SVINHUSET PERFEKT

Det gamla svinhuset är på närmare 600 kvadratmeter och perfekt för verksamheten. Här finns plats för allt under tak i välventilerade lokaler. Nästa projekt är att bygga en virkestork och här blir det även virkesfack för färdiga produkter.

– Kunderna kommer att kunna köra in och lasta under tak, säger Swante.

För att hinna med sågning, hyvling och kunder har han gått ned i arbetstid som kyrkomusiker och om tre år går han i pension. Företaget är hans pensionsförsäkring och en garanti för att han inte blir sittande i tevesoffan.

– Jag spelar vid gudstjänster och leder olika körer och vill helst vara fullt aktiv ända till slutet, säger Swante allvarligt.

SÅGPRAT PÅ FÄNGELSET

Allvarlig är något han inte kan vara långa stunder. Hans hobby och numera yrkesverksamhet ger många tillfällen till trivsamma samtal, både med kunder och i fångelset i Skänninge, där han emellanåt spelar på gudstjänster.

– Jag brukar berätta att jag sågar och hyvlar. Flera av killarna har jobbat vid en Solosåg och på fångelset tillverkar man träpal-lar. Vi har mycket att prata om, säger Swante.

Men hur fungerar det att kombinera sågning med orgelspel? Inga problem, sysslor-na kompletterar varandra, men har en sak gemensamt.

– Båda är lika rogivande, säger Swante Edlund, kyrkomusikern i Skänninge som bytte grisar mot sågverk och hyvling.

Kyrkomusikern Svante Edlund tycker att kyrkorgeln och sågverket har en sak gemensamt: Båda är lika rogivande. Att höra sågbandet arbeta sig genom stocken är också musik, fast avnjuts bäst genom hörselkåpor.



Helt på høyde med sagbruk som er i en helt annen prisklasse



Etter at vi nå med svært godt resultat har solgt Nor-Wood LumberMate båndsg i Norge i et halvt år, tok vi turen til Eivind Bjertnes hjemme på småbruket på Vang i Hedemark for å høre om hans erfaringer med saga.

Eivind kjøpte saga sommeren 2002, etter at familien året før kjøpte dette småbruket. Han forteller oss at det å ha en egen sag, var en gammel drøm han endelig fikk oppfylt.

– Produksjonen av materialer har gått jevnt i disse 5 åra, så nå er det ikke mer skog å hogge ut her på bruket, forteller Eivind.

Men det er ingen vanskeligheter med å få tak i alt det virket jeg ønsker fra naboene her.

Eivind har også vært rundt hos naboene og skjært materialer. Det er en enkel sak å flytte saga når du setter på hjul, skjerm, lys og drag på et lite kvarter, sier Eivind.

BEUNDRINGSVERDIG HØY KVALITET

LumberMate er 6m lang og er utstyrt med 13 HK Honda motor. Dette er førsteklasses utstyr til de aller fleste skjæreoppdrag og materialene har beundringsverdig høy kvalitet.

Det første prosjektet Eivind

startet med var å bygge på låven og reise ny låvebro med kraftige bjelkelag.

– Av den største stokken saget jeg ut 11 stk. 2"x8", sier Eivind, og viser oss ei smart vogn som han bruker til å frakte materialer og hon fra saga med.

MYE EKSTRA FINT FØLGER MED

Vi beundrer den fine låven og blir vist rundt på gården, og vi ser at her har vi å gjøre med et ordensmenneske og en kar som liker å ha ting i system.

Bekreftelse på det får vi når Eivind tar oss med inn i verkstedet hvor han har slipeutstyr og båndsagbladene hengende.

– Kvasse og riktig slipt og vigga båndsagblad er helt avgjørende for et godt sagresultat forteller Eivind, og alle band blir regelmessig slipt og forskriftsmessig vigget. Straks jeg kjenner at motstanden øker i saga, setter jeg på et nyslipt band. Da kan jeg garantere en skurnøy-



aktighet som helt på høyde med sagbruk som er i en helt annen prisklasse sier Eivind.

– Det er mye ekstra fint som følger med dette å kjøpe seg en sag sier Eivind smilende, og vi undres så på hva det er.

– Jo, en lærer mye om trevirke og hvordan en skal handtere en stokk for å få finest mulig planker. Men det absolutt beste er at jeg kan få fullført alle mine drømmer som jeg har om nye prosjekter her på gården, avslutter Eivind.

Minisagbruk, sauefjøs og campinghytter

Når nysnøen glitrer i slalombakkene er det stor aktivitet i alpinbygda Oppdal. Mange besøker bygda for å stå på ski i de samme bakkene som blant andre 80-tallets store alpinstjerne Erik Håker vokste opp i. Og alle tilreisende turister gir et bra grunnlag for ei stadig voksende turistnæring i bygda.

Lars Hevle er en aktiv sauebonde som i tillegg driver campingplass med 26 utleiehytter. Belegget på campingen har blitt større og større så nå er det omtrent fullt i hyttene hele året. Det betyr at for hvert år som går, gir campingen større andel av inntektene på gården, forteller Lars. Gården består ellers av to store fjøs med i alt 280 vinterfora sauer. Og vi ser for oss det eventyret det må være når flere hundre små lam slippes ut på beite hver vår.

Oppdal er og godt kjent for mange dyktige handverkere, og

det er flere laftebedrifter i bygda. Skogen består for det meste av furu som er godt egnet til å skjæres på ei Logosolsag.

– Ja, det kan jeg godt skrive under på, sier Lars. Jeg har skåret bortimot alt av materialer til de to fjøsa mine som har ei grunnflate på 800 m², og fra jeg kjøpte saga i 1996 har det blitt en bra stabel med planker og bord.

– Da jeg gikk til anskaffelse av saga tenkte jeg at ei så lita og ikke minst rimelig sag sikkert måtte oppgraderes med ei større om noen år. Men det er bare å ta av seg hatten for denne kjem-

pen i fåreklær. Logosol-saga har betalt seg mange ganger og produserer fortsatt like fine materialer.

Fremtidsplanene er klare for den aktive Oppdalingen.

– Ja, nå skal jeg utvide campingen og bygge enda flere hytter, forteller Lars. Og med i disse planene er drømmen om en Logosolhovel.



"Slippluft" – gammel byggemetode i ny drakt.

Logosol har etter hvert flere kunder som både har bygd og tenker på å bygge hus med "slipp-luft".

Vi har besøkt Jan Haugnes (50) i Kvam, nord for Steinkjer som har satt opp eget oksefjøs med metoden "slipp-luft".

Jan driver samdrift med melkeproduksjon sammen med to brødre, alle med hvert sitt gårdsbruk. Dette medfører hus og bygninger på de tre gårdene som trenger vedlikehold, nybygging og restaurering.

Så langt har dette blitt gjort gjennom en meget stor egeninnsats og alle tre brødrene er vel mer eller mindre selvlærte snekkere.

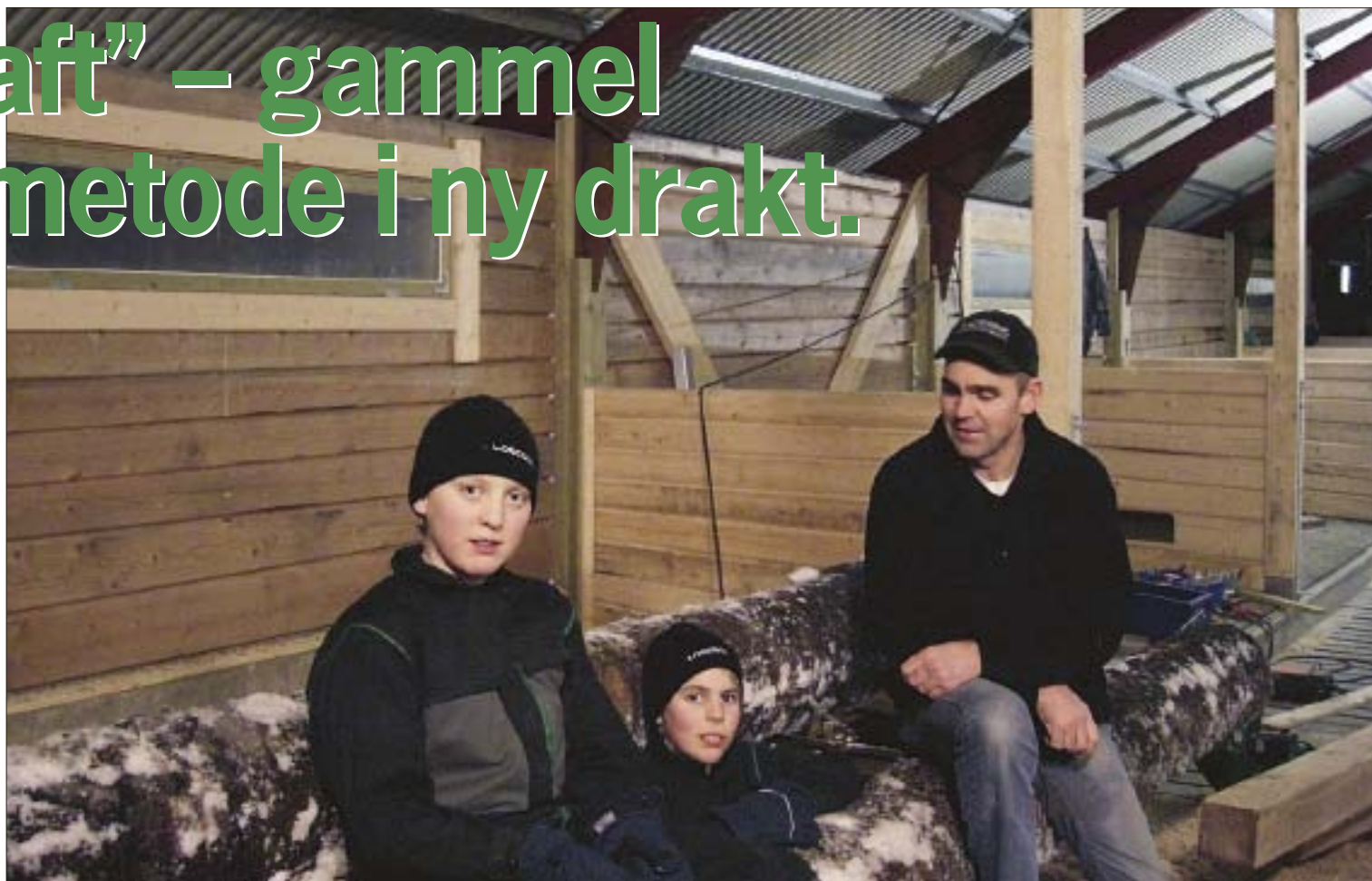
ENKLE LØSNINGER BEST

Det er derfor stadig behov for materialer, og tanken om å anskaffe eget sagutstyr har derfor vært diskutert.

Jan har sagt en del selv på diverse sirkelsager, men anså innkjøp av egen sirkelsag som en litt for stor investering.

Jan er en teknisk interessert mann og ser at enkle løsninger ofte fungerer best.

Forskjellige sager ble vurdert, og våren 2007 gikk han til an-



Jan har ved montering hatt god hjelp av to store Logosolfans; sønnene Daniel (13) og Jonas (11). De er klar i sin tale når de sier at det er ved hjelp av Logosolutstyret at pappa har fått opp et så fint fjøs på gården.

skaffelse av Logosol M7 med laftefres.

Da oksefjøset skulle settes opp, ble det etter vurdering av flere løsninger satt opp med slippluft.

FERDIG ISOLERT VEGG

Jan har valgt å sveise stålbuerv, mellom disse slipper han ned 6" laftetømmer som er saget og høvlet med Logosols utstyr. Skillevegger er høvlet i 3" lafteplank, reisverk og bord-

kledning i gavlvegg er for det meste saget ut av bakhon av tømmeret.

Med denne metoden får han en ferdig isolert vegg samtidig som bygget får et særpreg som er forankret i gammel byggetradisjon.

Jan har egen skog og nå eget sagbruk, og får med dette en fleksibel måte å bygge på samt at han får godt betalt for egeninnsatsen.

I følge kostnadsoverslaget

som ble utarbeidet i forkant av bygging av oksefjøset, var prisen på ferdig vegg på bygget som er 35x14meter satt til 800kr/m² (NOK 140.000,-). Dette skal så betale ca 30m³ tømmer, hugging, saging og montering.

INVESTERINGEN HAR ALLEREDEN BETALT SEG

Med bakgrunn i dette overslaget sier Jan fornøyd at investeringen allerede har betalt seg

mange ganger. Dette med en timebetaling en bare kan drømme om som melkeprodusent.

Jan har ved montering hatt god hjelp av to store Logosolfans; sønnene Daniel (13) og Jonas (11). De er klar i sin tale når de sier at det er ved hjelp av Logosolutstyret at pappa har fått opp et så fint fjøs på gården.

Vi regner de to allerede som gode Logosol-ambassadører!

TOR AASSVE

Stor aktivitet hos Logosol

Etter flere år med godt salg av Logosol-utstyr har svært mange minisagbruk og høvler funnet veien ut til våre kunder over hele Norge. Samtidig har vi det siste året introdusert to nye produktgrupper; båndsa-ger og snekkermaskiner. Nå er tiden inne for oss i Logosol AS til å ta enda et skritt framover.

Fra sommeren 2008 vil vi kunne imøtekomme etterspørselen etter opplæring på de produktene vi selger. Vi har stadig spørsmål om dette fra våre kunder, og vil derfor få på plass et opplæringsprogram som har samme gode kvalitet som våre øvrige produkter.

Til å ta seg av dette har vi ansett Frank Engan som vil være Logosol sin spesialist på dette området. Han har tidligere jobbet med elever i videregående skole innen trefaget. Frank er

utdannet trelastteknikker med fagbrev i skur- og høvellastproduksjon, og han har solid erfaring fra sagbruksbransjen.

Samtidig bygger vi nå ut våre lokaler med større lager, kursrom og nytt verksted. Vi vil med det kunne lagere langt flere maskintyper og derfor klare å opprettholde god service på alle bestillinger.

I forbindelse med at vi vil starte med opplæring på våre produkter innreder vi et eget rom som vi kan bruke til undervisning.

ENDA BEDRE SERVICE

I tillegg har vi innredet ett nytt verksted hvor vi kan utføre service på det utstyret som måtte kunne trenge det.

Med disse nye investeringene vi nå gjør, vil vi kunne yte enda bedre service til deg som kunde hos oss i Logosol.

Vi i Logosol ønsker deg velkommen som kunde hos oss, og ser fram til et godt samarbeid fremover.

LOGOSOL AS
ARVE STENSTAD



LOGOSOL AS

Messer Norge 2008

29. Februar -2. Mars

4.-5. April

2.-3. Mai

13. Juni- 01.July

14.-17. August

12.-14. September

09.-10. November

Velkommen til Logosol!

Vilmarksliv Hamar

Sag og Høveldager. Logosol, Røra

Sag & Høveldager. Iveland, Evje

Villmarksmessa på Sætermoen

Agrisjå Stjørdal

Dysku'n Seljord

Sag og Høveldager- Logosol Røra

Logosol AS
Røra

7670 Inderøy

Tlf: 74155251

Fax: 74154712

e.post:

info@logosol.no

arve@logosol.no

jorn@logosol.no

www.logosol.no

94 personer kom för att se Evert såga



Evert Bäck fick en hektisk afton när 94 personer kom för att se honom såga. Det ingick i ett projekt för att visa upp en levande landsbygd.

Evert Bäck trodde inte sina ögon när 94 personer kom för att se honom demonstrera sin Solosåg. – Som tur var bjöd kommunen på fika, säger Evert som fortfarande är häpen över det stora intresset.

Demonstrationen ingick i ett projekt som drivs av Sävsjö kommun i syfte att visa upp en ledande landsbygd. Besöket hos Everts son Mikael Bäck och dennes morbror Stig Hylén var det första av fyra som arrangerades i höstas.

– Kommunen hade varnat för att det kunde komma bortåt 40 personer, säger Evert som skaffade sågverk för drygt två år sedan.

Aftonen blev mycket lyckad. Flera av besökarna hade äldre Solosågar och hade massor av frågor om hur den senaste modell 7 med matning fungerar.

Själv är Evert nyligen pensionerad metallarbetare och bor i villa mitt i Sävsjö. På före detta hustruns sida finns familjegården Hjartaryd nordväst om Sävsjö. Där bor sonen Mikael och morbror Stig som tillsammans

äger en Logosol trekutterhyvel. Där har även Evert ställt upp Solosågen för att såga virke till sitt snickrande.

– Det är ren avkoppling att såga, tycker han.

Under demonstrationen var det desto stressigare. Besökarna delades in i två grupper. Den ena tittade på sågverket i arbete, den andra på hyvelmaskinen. Stig hade dessutom lagt fram

exempel på paneler och lister som hyvlats genom åren.

Nu har lugnet återvänt till Hjartaryd och Evert ägnar mest tid åt en annan maskin från Logosol, rikt- och planhyveln H410.

– En förträfflig maskin. Den kostar en slant men det är den värd, lyder omdömet från Evert Bäck.



Logosols första hyvelmaskin, den med tre kuttrar, levererar fortfarande ett resultat som imponerade på besökarna

Perfekt slipning med full kontroll

Sedan starten 1973 har Tormek introducerat nya konstruktioner och satt standarden för våtslipning av eggverktyg. Idag innehåller systemet mer än tio specialkonstruerade jiggar som gör det enkelt att snabbt slipa de flesta typer av eggverktyg.



SE-76

Med den senaste modellen T-7 medföljer bland annat den helt nya jiggan för raka egg, SE-76. Den riktar upp verktyget efter dess övre plana sida, vilket garanterar exakt 90° vinkel.



TT-50

En slipsten behöver vara exakt rund och plan för att ge ett bra slipresultat. Tormek T-7 levereras därför med ett nytt unikt svarv- och skärpningsverktyg med skruvmatning, TT-50, samt en dubbelsidig stenjusterare med två olika kornstorlekar för optimal slipeffekt.



SVP-80

Maskinen kan kompletteras med Tormeks samtliga slipjigg, exempelvis SVP-80, jigg för profilstål och SVH-320, jigg för maskinhyvelstål av obegränsad längd.



SVH-320

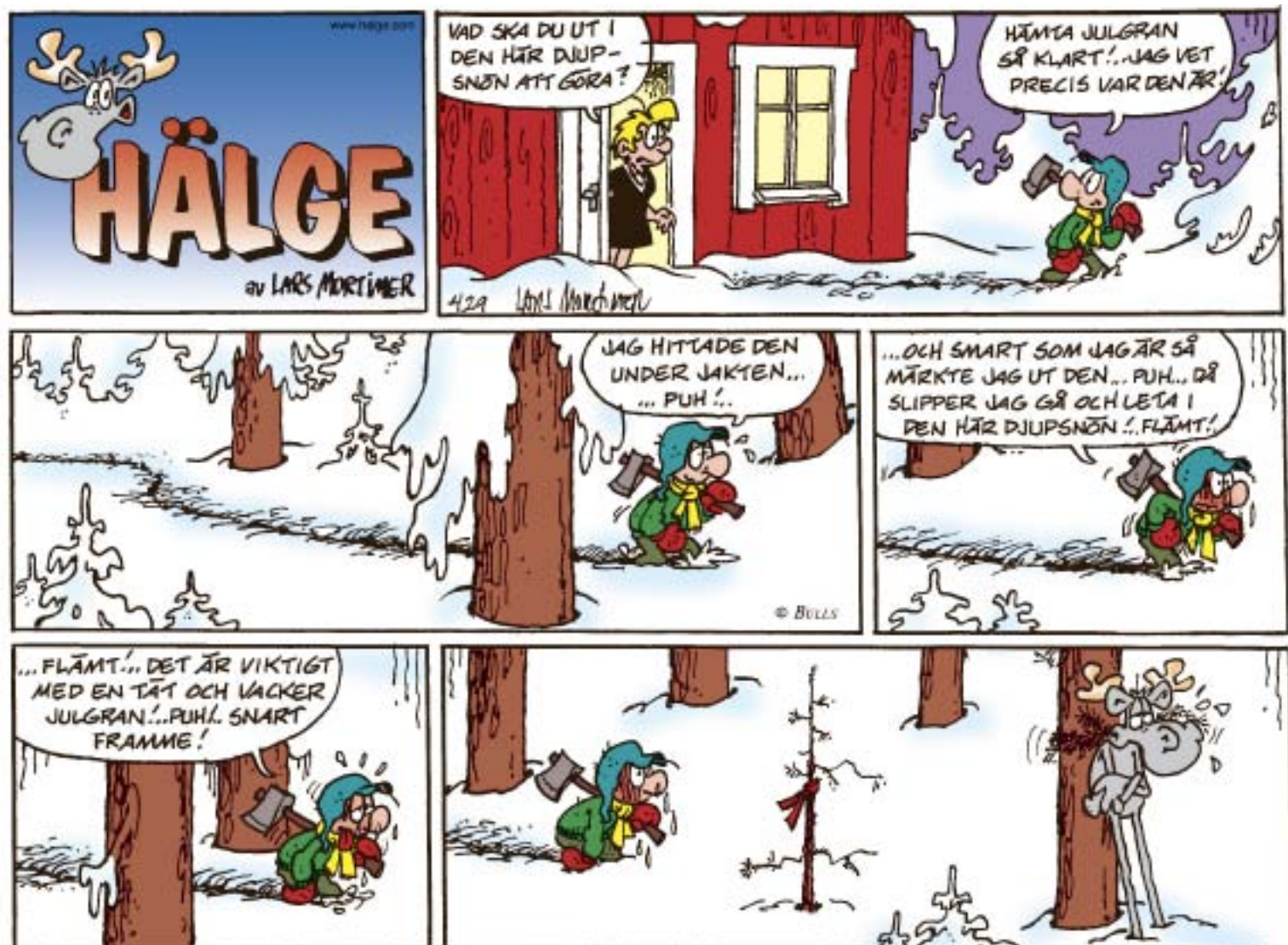
Besök www.tormek.se



MADE IN SWEDEN

7
YEAR
WARRANTY

TORMEK®
Sharpening Innovation



Kunskap och gemenskap på kurs

Logosols utbildningar blir allt fler. Under 2008 är de 81 till antalet! Klassikern är timingskursen. Bygga badtunna är en annan uppskattad kurs, särskilt eftersom man får med sig tunnan hem till avsevärt lägre pris än vad en färdig kostar.

Logosols kurser hålls över hela landet under hela året. Här är programmet. Mer information finns på www.logosol.se där du även anmäler dig.

Sågning

Blankaholm (Västervik)

16 mars, 27 april, 1 juni, 24 augusti, 26 oktober.

Bredared (Borås)

28 mars, 25 april, 30 maj, 29 augusti, 17 oktober.

Härnösand

24 februari, 27 april, 1 juni, 28 september, 9 november.

Laholm

1 mars, 26 april, 31 maj, 4 oktober.

Orsa

15 mars, 26 april, 31 maj, 25 oktober

Stockholm

17 mars, 21 april, 19 maj, 25 augusti, 6 oktober.

Hyuling PH260

Bredared

23 april. 11 september

Härnösand

21 februari, 3 april, 22 maj, 4 september, 6 november.

Kisa

29 mas, 4 oktober.

Orsa

17 mars, 28 april, 2 juni, 8 september, 27 oktober.

Skånes Fagerhult

4 april, 16 maj, 26 september.

Stockholm

12 maj, 8 september

Hyuling PH230

Härnösand

30 mars, 27 maj, 6 september, 9 november.

Jönköping

29 mars, 24 maj, 6 september, 25 oktober.

Orsa

16 mars, 27 april, 1 juni, 7 september.

Stockholm

7 mars, 18 april, 30 maj, 5 september, 3 oktober.

Sunne

11 mars, 29 april, 1 september.

Bygga badtunna

Härnösand

19-22 maj, 1-4 september.

Maskinsnickeri

Härnösand

15 mars, 13 april, 31 maj, 6 september, 26 oktober

Timring

Härnösand

31 mars - 4 april, 21 - 25 april, 9-13 juni, 25-29 augusti, 22-26 september

Träteknik

Härnösand

11-14 mars. 14-17 oktober



Timringskursen är en uppskattad klassiker, men det finns mycket mer bland Logosols 81 kurser under 2008.

Möt Logosol på mäs

Under 2008 medverkar Logosol på mässor och andra arrangemang över hela landet. Här är de planerade aktiviteterna. För säkerhets skull, kolla på www.logosol.se innan du åker. Det kan bli ändringar.

10-13 april: Trädgårdsmässa, Stockholm

1 maj: Godegårds marknad, Motala

2-4 maj: Rättviks marknad.

22-24 maj: Maskin Expo, Stockholm

9-10 maj: Vårvisning hos KJ Skog och Trädgård, Östersund.

12-14 juni: Skogs Nolia, Umeå

2-10 augusti: Stora Nolia, Piteå

27-30 augusti: Trä & Teknik, Göteborg

29-31 augusti: Orsa Wood Fair.

Logosol kommer att medverka på andra mässor under hösten, men datum är inte fastställda. Mer information publiceras på Logosols hemsida www.logosol.se.

Lindrev Linsnöre Tjärdrev



Vi har naturmaterial för nybyggnad och reparationer:

- Lindrev
- Linsnöre
- Tjärdrev.
- Med mera

Lindrev 20 mm tjockt, bredd 60 mm passar Logosolfräsens spår vid timring.

ZIKON Linprodukter AB

Telefon: 0583-510 80

Mobil: 070-516 63 91

www.lindrev.com

E-post: zikon.ab@telia.com



Partiet av det
rätta virket!

Fotograf:
Erik Bratthall

centerpartiet.se/angermanland

Johans projekt lockar inflyttare till Marieby

För 7-8 år sedan var skolan i Marieby utanför Östersund hotad av nedläggning. Vid ett stormöte till stöd för skolan lovade Johan Ranbrandt att bidra med tio barn. Han är på god väg att lyckas.

Det är pappa Gunnar som berättar om stormötet när Nysågat är på besök. Löftet har blivit en rolig historia om en ovanligt ihärdig yngling. Johan skruvar på sig och förklarar:

– Jag menade det inte bokstavligt. Jag tyckte att byn borde kunna locka unga familjer. Det är nära till Östersund och nära till naturen och fjällen

Vid den tiden arbetade han på Storulvåns fjällstation. De flesta i personalen var säsongsanställda ungdomar söderifrån som ville bosätta sig i Jämtland. Johans tanke var att skapa förutsättningar för några av dem att flytta till Marieby.

MER ÄN FÖRSÖRJNING

Johan är uppvuxen i byn där föräldrarna Gunnar och Eivor tills för några år sedan drev mjölkproduktion. Idag har Johan och hans syster Marie med sina respektive Erika och Henrik tagit över. Gården ligger ett stenkast från kyrkan och skolan, som räddades, med hänförande utskikt över Storsjön.

Utan mjölkproduktion gäller det att hitta annan försörjning. Johan tänker längre än till att skapa en födkrok. För honom handlar det om att skapa ett gott liv för familjen och vännerna.

– Jag tror inte att pengar står högst på listan när det är dags att göra bokslut över sitt liv. Det finns mycket annat som är viktigt, säger han.

SJU MIL MELLAN MJÖLKNINGARNA

Det som lockar honom allra mest finns runt hörnet. Det är skogen och fjällen. Frilufts-

intresset har gått i arv från föräldrarna. Mamma Eivor är flerkaldig svensk mästarinna i gång och innehavare av ett världsrekord, pappa Gunnar är hängiven friluftsmänniska.

– Tyvärr har jag inte haft så mycket tid för friluftsliv som jag önskat. Det har blivit lite skidåkning mellan mjölkningarna, säger Gunnar.

Johan ler och berättar att skidåkningen mellan mjölkningarna kunde bli uppåt sju mil. Självt blev han tidigt intresserad och har utforskat fjällvärlden till den grad att han förra året gav ut boken "Friluftsliv i Jämtland – En guide till berg, skogar och vatten" på Calazo Förlag.

I julhandeln var boken en av de tre mest sålda böckerna i Ös-



– Jag tror inte att pengar står högst på listan när det är dags att göra bokslut över sitt liv. Det finns mycket annat som är viktigare, säger Johan Ranbrandt. Hans projekt är att skapa ett bra liv för sin familj och sina vänner i jämtländska Marieby.

tersund, mer efterfrågad än självaste Harry Potter.

TRÄFÖRÄDLING NÄSTA PROJEKT

Ingen kunde ana att boken skulle bli en framgång, men Johan tvekade inte trots riskerna att satsa massor av arbetstid i ett projekt med osäker utdelning.



Johan Ranbrandt och hans pappa Gunnar vid Solosågen som används för att utveckla verksamheten på gården och är en del av projektet att locka fler till Marieby.

Vågar man inte satsa, så kan man inte heller lyckas.

Hans nya projekt är att utveckla skogsbruket. Till gården hör 370 hektar produktiv skogsmark, som både kan förädlas till naturupplevelser för turister och till virke, byggnader och möbler. Gårdens hyvelmaskin, en Logosol PH260, fick nyligen sällskap av en förlängd Solosåg med sågaggregat och timmerfräs.

Johan och kompisen Markus Wassdahl, som är byggnads-snickare, gick förra året en timringskurs. Nästa steg är att börja timra hus. Första projektet är en bastu som eventuellt ska sättas på en flotte och hyras ut.

– Sedan får vi se hur det utvecklas. Varje projekt leder till nya kontakter och nya möjligheter, säger Johan.

LIVET SKAPAR MAN SJÄLV

Allt virke kommer inte att bli timmerhus. Sambon Erika utbildar sig till möbelsnickare och ska utöva sitt yrke på gården. Tätvuxen jämtfura är rätt råvara för en kvalitetsmedveten möbelsnickare.

Några av Johans många idéer är redan verklighet. Boken är en,

nyckelfärdiga bröllop med vacker kyrka, festlokal och övernattnings ett annat exempel. Löftet om tio barn är han också på god väg att uppfylla. Unga familjer har flyttat till Marieby, varav två är Johans gamla arbetskamrater från fjällstationen. Fler familjer är på väg att bosätta sig i Marieby.

En sammanfattning av vad Johan och hans vänner arbetar med lyder så här: Livet kan inte levas från askådarplats. Ett bra liv måste man skapa själv.



Johans bok sålde mer än Harry Potter i Östersund innan jul.

Mer information och adressändring

Kryssa i vad du är intresserad av och posta kupongen till Logosol. Telefon 0611-182 85, fax 0611-182 89. E-post: info@logosol.se, Internet: www.logosol.se

Sågverk

- ☐ Solosågen
- ☐ Bandsågverk
- ☐ Timmerjigg med Big Mill System

Industrimaskiner

- ☐ Paketkap
- ☐ Klyvsåg ☐ Toppklyv

Snickerimaskiner

- ☐ Rikt/planhyvel H410
- ☐ Formatsåg FS315
- ☐ Multifräs MF30
- ☐ Multihyvel MH410

Timring

- ☐ Timmerfräsen
- ☐ System Linus (Knutar för planktimring)

Hyvelmaskiner

- ☐ Solohyvel SH230
- ☐ Tvåkutterhyvel DH410
- ☐ Panelhyvel PH260

Övrigt

- ☐ Utbildning
- ☐ Finansiering
- ☐ Jag vill hellre ha info på video än CD
- ☐ Annat:.....

Adressändring

- ☐ Jag har bytt adress. Min nya står till vänster. Berätta för Logosol om du byter adress, så får du Nysågat och annan information även i framtiden.

Min gamla adress:

.....
.....
.....
.....

Porto
betalt

LOGOSOL

Svarspost
850 293 100
871 00 HÄRNÖSAND

Namn.....
Adress.....
Postnr.....Ort.....
Telefon.....
E-post.....